SUOMEN SÄVELTÄJIEN LEHTI >> 2/2021

KOMPOSITIO

10
Verkostoja ja visioita
Pohjoismainen yhteistyö rakentaa polkuja tulevaan

16
HUOM!
Historian unohtamat orkesterimusiikit

19
Porttia vartioimassa
Nykymusiikkijournalismi maakuntalehdissä

KOMPOSITIO

2 2021

Julkaisija
Suomen Säveltäjät ry

Toiminnanjohtaja
Vappu Verronen

Päätoimittaja
Merja Hottinen, merja.hottinen@iki.fi

Toimitussihteeri
Hanna Isolammi, hanna.isolammi@gmail.com

Ulkoasu
Antti Kangassalo / farm.fi

Kansi
Juan Antonio Muro:
Kevät XI, 2014
Akryyli vanerille, 220 x 200 cm
”Kaksijakoisuus on taiteellisen työskentelyni lähtökohta. Rinnastan usein äärimmäistä erilaisuutta sisältäviä elementtejä, ja maalatessani pelaan tällä vastakkainasettelulla pakottaakseni niitä keskusteluun. Se on oman arvomaailmani organisointia, itselleni vakuuttamista, että ajattelen ja tunnen. Idea, jolle teos rakentuu on useimmiten lähtöisin luonnosta. Se on metaforinen perusta, ajatus luonnon filosofisesta sisällöstä ja kokonaisarkkitehtuurista.”

Paino
Topnova Oy

Kompositio verkossa (pdf)
composers.fi/kompositio-lehti

Komposition toteuttamisessa on käytetty Kopioston keräämiä kopiointikorvauksia.

ISSN 1799-8433, ISSN 1799-8441 (verkkoversio)

Kompositio on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen (kultti.net)

suomen säveltäjät

Suomen Säveltäjät ry (perustettu vuonna 1945) on aatteellinen yhdistys, jonka jäsenistönä on vakavan musiikin parissa työskenteleviä säveltäjiä. Yhdistys toimii eri puolilla maata ammattiaan harjoittavien jäsentensä keskinäisenä yhdyssiteenä. Se valvoo ja tukee säveltäjien taiteellisia, ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä edistää maan luovaa säveltaidetta. Suomen Säveltäjät ry osallistuu toimintakenttäänsä liittyvien organisaatioiden toimintaan, ottaa kantaa ajankohtaisiin kulttuuripoliittisiin kysymyksiin ja edistää suomalaisen musiikin esittämistä, levyttämistä ja kustantamista. Yhdistys järjestää jäsenilleen koulutustilaisuuksia yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa.

composers.fi/tietoa-meista

Suomen Säveltäjät ry
Keilasatama 2 A, 02150 Espoo
saveltajat@composers.fi
puh. 09 445 589
composers.fi
facebook.com/suomensaveltajat

Toimisto
Toiminnanjohtaja: Vappu Verronen
Toimisto- ja viestintävastaava: Laura Sallinen

Hallitus
Antti Auvinen, puheenjohtaja
Niilo Tarnanen, varapuheenjohtaja
Sanna Ahvenjärvi
Maija Hynninen
Markku Klami
Veli Kujala
Paola Livorsi

Poimintoja

19
Kaksi alueellista näkökulmaa nykymusiikkijournalismiin
”Musiikista kirjoittamiseen on vaikuttanut kulttuurijournalismin laajempi muutos kritiikistä kohti niin sanottua palvelujournalismia, siis sen kertomista, mitä ehkä kannattaa mennä kuuntelemaan.” **Kare Eskola** käsittelee Porttia vartioimassa -juttusarjan kolmannessa artikkelissa Aamulehden ja Lapin Kansan nykymusiikkijournalismia.

43
Teosto.fi uudistui
Uudistuneessa verkkopalvelussa säveltäjä voi itse hoitaa tilityksiin liittyviä asioita ja hallinnoida omia tietojaan.

ÖMAR SVERRISSON

10
Yhteisiä visioita
”Millaista on pohjoismainen yhteistyö nyt, sisäänpäin kääntyneen korona-ajan jälkimainingeissa? Millaisia uusia polkuja yhteistyö on nyt etenemässä?” **Merja Hottinen** haastatteli muutamia pohjoismaisessa säveltäjäyhteistyössä mukana olleita henkilöitä Islannista, Norjasta, Suomesta ja Tanskasta.

JAAKKO PAARVALA

34 & 39
Kantaesittäjät
Kantaesittäjäpalstalla esittäytyvät harpisti **Päivi Severeide** ja saksofonisti **Kalle Oittinen**.

MUSEOVIRASTO

16
HUOM-hanke tuo esiin unohdettuja musiikkeja
Historian unohtamat orkesterimusiikit -hankkeessa tuodaan julki musiikin historiankirjoituksessa unohdettuja orkesterimusiikin helmiä ja rikastetaan käsitystä niin Suomen kuin maailmankin taiteiden historioista. **Nuppu Koivisto-Kaasik** kertoo hankkeesta ja sen puitteissa tehdystä laaja-alaisesta yhteistyöstä.

28
Tekijänoikeuslain luonnos on säveltäjien kannalta katastrofaalinen
Suomen Säveltäjät ry:n toiminnanjohtaja **Vappu Verronen** vastustaa ehdotettua tekijänoikeuslain luonnosta ja vaatii sen palauttamista valmisteluun.

27
Marginaalisuus on tosiasia ja mahdollisuus
”Mutta kuinka aika sitten soi? Soiko se vain kontekstiaan niin, että surkastuu akustiseksi yhteiskunnalliseksi vaikuttamiseksi, siis pamfletisoituu, ellei peräti vain totea tapahtuvaa? Vai katoaako se privatisoituviin, sisäänpäin kääntyviin kokeiluihin? Kuinka se onnistuu, yhä uudelleen, tavoittamaan kuulijoita laajemminkin, on se omanlaisensa arvoitus, jota itse käyn nykymusiikkitapahtumissa kokemassa”, kirjoittaa **Jari Hoffrén** nykymusiikin kuuntelemisesta.

EMILIA REPONEN

Pääkirjoitus

HYVINVOINTIA, TOIMINTAEDELLYTYKSIÄ, YHTEISÖLLISYYTTÄ

Suomen Säveltäjät on säveltäjien yhteisö, joka ajaa säveltäjien etuja ja edistää taidemusiikkia. Edunvalvonta tarkoittaa yksinkertaistettuna sitä, että vaadimme itsellemme oikeudenhaltijapiirinä parannuksia ja huolehdimme siitä, että taidemusiikille olennaiset rakenteet ja säädökset pysyvät kunnossa ja kehittyvät taidemusiikille suotuisasti. Edistäminen taas projisoituu osin myös tulevaan ja synnyttää tai mahdollistaa jotain, jota ei vielä ole.

Yhdistyksen hallitus on panostanut strategiatyöhön useaan eri otteeseen kuluneen vuoden aikana. Vaikka yhdistyksen piirissä on selvää, että taiteella ja taidemusiikilla on pysyvä itseisarvo, niin sekä toimintaympäristömme että jäsenten toiveet ja tarpeet muuttuvat ajan kuluessa. On ollut kiehtovaa olla mukana tarkistamassa, hienosäätämässä ja myös sanoittamassa yhdistyksemme toiminnan tavoitteita ja päämääriä.

Olemme visioineet tulevaisuutta, jossa säveltäjillä on hyvät edellytykset toimia ammatissa ja jossa elävien säveltäjien asema taidemusiikissa on vahva. Tätä päämäärää kohti kuljettaessa eteen tulee strategisia valintoja, joiden kautta on mahdollista vaikuttaa yhdistyksen toimintaan, painotuksiin ja ennen kaikkea resursointiin – toisin sanoen niihin keinoihin, joilla asetetut tavoitteet ja päämäärät halutaan saavuttaa.

Milloin säveltäjän asema taidemusiikissa on hyvä? Yksi perustavoitteista on, että sävellystyöstä tulisi maksaa asianmukainen korvaus. Asema liittyy myös siihen, miten paljon elävien säveltäjien teoksia on ohjelmistoissa. Vaatimuksia tämän suhteen on painokkaampaa esittää, kun on olemassa vertailukelpoisia tunnuslukuja.

Erilaisin avustuksin ja apurahoin yhdistys voi vaikuttaa siihen, että elävien säveltäjien teoksia syntyy ja ennen kaikkea esitetään enemmän. Merkittävä hanke tässä mielessä on parhaillaan käynnissä oleva Teosto-rahaston säätiöimistyö. Arvostettu asemamme tekijänoikeusjärjestöissä antaa meille mahdollisuuden pitää huolta säveltämisen edellytyksistä laajemmin. Hyvinvoiva ja vahva Teosto kykenee perustehtävänsä ohella edistämään luovaa kulttuuria merkityksellisesti ja on näin säveltäjien etu.

Suomen Säveltäjät on pieni yhteisö, jonka jäsenten on tärkeää kyetä kohtaamaan toisensa kunnioittavasti, kollegiaalista vuorovaikutusta huokuen. Yhteisömme on hauras ja herkkä, mutta parhaimmillaan vahva joukko älykkyyttä ja tunnetta. Yhdistyksen tavoitteena on toimia monimuotoisuutta ja tasa-arvoa tukien ja edistäen. Säveltäjät eivät ole samanlaisia. Säveltäjän ammattia on mahdollista harjoittaa erilaisilla poluilla ja malleilla. Säveltäjäkuvan tulisi olla monipuolinen niin konserteissa kuin esimerkiksi julkaisuissakin. Lisäksi pidän kokonaisuuden kannalta tärkeänä, että kun säveltäjät näkyvät yhteiskunnassa, näkyvissä on erilaisia säveltäjiä.

Tavoitteenamme on olla yhdistys, jonka jäsenenä on hyvä olla. Se tarkoittaa esimerkiksi toisia kunnioittavaa keskustelukulttuuria. Tämä on tärkeää, kun tavoitteena on avata jäsenistölle nykyistä enemmän väyliä päästä mukaan yhdistyksen toimintaan.

Pidän pitkäjänteisyyttä ja määrätietoisuutta näkemyksellisen edunvalvontatyön edellytyksenä, jotta säveltäjien toimintaedellytyksiä on ylipäätään mahdollista vaalia ja kehittää oikeaan suuntaan. Vaaliminen ei tarkoita kaipuuta historiallisten etuoikeuksien maailmaan, vaan se on toimintaympäristön ominaispiirteiden ja rakenteiden ymmärtämistä ja kykyä toimia niissä kestävällä tavalla.

ANTTI AUVINEN
Suomen Säveltäjät ry:n hallituksen puheenjohtaja

ANNA AUTIO

OLEMME VISIOINEET TULEVAISUUTTA, JOSSA SÄVELTÄJILLÄ ON HYVÄT EDELLYTYKSET TOIMIA AMMATISSA JA JOSSA ELÄVIEN SÄVELTÄJIEN ASEMA TAIDEMUSIIKISSA ON VAHVA.

Pohjoismaisilla musiikkipäivillä kuultiin viisi suomalaisteosta

Pohjoismaisilla musiikkipäivillä Färsaarten Tórshavnissa 2.–4.9. esitettiin viiden suomalaissäveltäjän musiikkia. Festivaalille oli valittu teokset **Rolf Gustavsonilta**, **Jaakko Mäntyjärveltä**, **Kaija Saariaholta, Mari Sainiolta** ja **Outi Tarkiaiselta**. Teoksista kaksi oli kantaesityksia: Rolf Gustavsonin *Party Game for 2 Players* ja Mari Sainion *Together*. Outi Tarkiaiselta esitettiin *Soai vácciiga buohtalaga* (He kävelivät rinnan) sopraanolle ja viululle (2018), Jaakko Mäntyjärveltä *Come Away, Death* sekakuorolle (1984) ja Kaija Saariaholta *Light and Matter* viululle, sellolle ja pianolle (2014). Ohjelmisto oli valittu avoimen haun kautta.

Pohjoismaisten musiikkipäivien yhteydessä järjestettiin myös seminaari pohjoismaisesta sävellyspedagogiikasta. Suomesta seminaarin puhujina olivat **Sanna Ahvenjärvi** ja **Markku Klami**.

Musiikkipäivillä valittiin Pohjoismaisen säveltäjäneuvoston puheenjohtajaksi ensi kertaa nainen, Islannin **Þórunn Gréta Sigurðardóttir**. Säveltäjäneuvosto jakoi Nordic Composers Prize -palkinnon VICC:lle (Visby International Centre for Composers). Perusteluissa todettiin: ”This special place has inspired composers from all over the world and has urged them to accomplish more than they had expected on beforehand. A creative paradise.”

VAPPU VERRONEN

Pohjoismaisen säveltäjäneuvoston jäsenet: Juliana Hodkinson (DK), Sunleif Rasmussen (FO), Antti Auvinen, Martin Johnson Tibblin (SE), Þórunn Gréta Sigurðardóttir (ICE), Jørgen Karlstrøm (NO).

MUISTAMME:
TEPPO HAUTA-AHO (1941–2021)

Musiikki & Mediassa oli tänä vuonna myös taidemusiikkisisältöä

Musiikkialan ammattilaistapahtuma Musiikki & Media järjestettiin 7.–8.10. Tampereella. Tapahtumassa oli aiempaa enemmän myös taidemusiikkiin liittyvää sisältöä, muun muassa kaksi paneelia. Nordic Festival Forum -paneelissa keskusteltiin pohjoismaisten taidemusiikkifestivaalien nykytilanteesta ja tulevaisuudesta. Keskusteluun osallistuivat **Johan Tallgren** (Musiikin aika), **Minnakaisa Kuivalainen** (Tampere Biennale), **Anna Berit Asp Christensen** (SPØR Festival, DK) ja **Peter Meanwell** (Borealis Festival, NO) ja sen moderoi **Minna Huuskonen** Music Finlandista.

Toinen paneeli, Touring Nordic Compositions, käsitteli nykysävellysten esityksiä ja kantaesityksen jälkeisten toisten tai kolmansien esitysten puutetta. **Osmo Tapio Räihälän** moderoimaan paneeliin osallistuivat yhdistyksemme puheenjohtaja **Antti Auvinen**, kapellimestari **Christian Karlsen** (SE), **Jan Bang** (Punkt Festival, NO) ja **Monica Danielson** (SE). Kokoavan kommenttipuheenvuoron käytti **John Harris** (Red Note Ensemble, New Music Dublin Festival, UK).

Tapahtuman ohessa järjestetyssä Industry Awards -gaalassa vuoden taidemusiikkifestivaalina palkittiin Meidän Festivaali (kuvassa), ja Tampereen musiikkialan Tähtikadulle lisättiin tähti yhdistyksemme jäsenelle **Esa-Pekka Saloselle**. Suomalaisia säveltäjiä Tähtikadulla entuudestaan edustavat **Kaija Saariaho** ja **Jean Sibelius**.

MUSIIKKI & MEDIA

Meidän Festivaalin tiimi vastaanotti Vuoden taidemusiikkifestivaali -palkinnon etänä.

KOMPOSTI

Palkintoja ja kilpailumenestystä

Ilkka Kuusistolle Musiikkikustantajien kunniapalkinto

Ilkka Kuusistolle myönnettiin 27.9. Taidemusiikin säveltäjä -kunniapalkinto Suomen Musiikkikustantajat ry:n palkintogaalassa.

Palkinnon perusteluissa todettiin muun muassa: ”Ilkka Kuusisto (1933) on todellinen musiikin moniottelija, joka on toiminut niin käytännön muusikkona, opettajana kuin johtotehtävissä kansallisen musiikki-infrastruktuurin palveluksessa. [- -] Ilkka Kuusisto on säveltänyt mm. 18 oopperaa, teatterimusiikkia, kaksi sinfoniaa, konserttoja, kamarimusiikkia, kuoroteoksia, sekä satoja yksinlauluja, viimeisimmät rouva **Jenni Haukion** teksteihin. Tämän lisäksi hän on tuottelias sovittaja. Hänen sävelkielelleen on ominaista kujeileva leikkimielisyys sekä eri tyylien luonteva yhdistäminen. Hyvällä syyllä voi sanoa, että Kuusiston sydämellinen ja humoristinen persoona kuuluu myös hänen teoksissaan.”

Suomen Musiikkikustantajien palkintojen tavoitteena on nostaa esiin yksittäisiä kustannettuja teoksia ja tekijöitä sekä edistää musiikkikustantamisen tunnettuutta ja arvostusta. Palkinnot jaetaan kuudessa kategoriassa. Yhdistys onnittelee Ilkka Kuusistoa lämpimästi!

MIKKO KAUPPINEN

PENTHOUSE STUDIOS

Lara Poe on voittanut BMI SCA -palkinnon Yhdysvalloissa

Lara Poen orkesteriteos *Kaamos* on voittanut yhdysvaltalaisen BMI-säätiön jakaman sävellysopiskelijoille suunnatun BMI Student Composer Award -palkinnon yli 500 ehdokkaan joukosta. Palkinto jaettiin kuudelle nuorelle säveltäjälle, joiden teokset vakuuttivat tuomariston potentiaalillaan ja musiikillisella lahjakkuudellaan. Sydämelliset onnittelut! Poen teos sai kantaesityksensä syyskuussa 2020 Sinfonia Lahden ja **Dima Slobodenioukin** toimesta Sibeliuksen taimitarha -hankkeen konsertissa.

Jukka-Pekka Lehdon huiluteoksille menestystä

Jukka-Pekka Lehdon teokset ovat menestyneet yhdysvaltalaisen The National Flute Associationin kilpailussa, joka oli suunnattu nuottikustantajien uusille julkaisuille. Lehdon sovitus **F.** ja **K. Dopplerin** teoksesta *Valse di Bravura* (ALRY Publications) voitti oman sarjansa. Teos *KOTA* huilulle ja ääninauhalle (Periferia Publishing) ylsi sarjassaan finalistiksi ja *Sinitaivas* huilulle ja pianolle (Metropolis Music) saavutti kunniamaininnan. Yhdistys onnittelee lämpimästi!

SAARA VUORJOKI / MUSIC FINLAND

Eero Hämeenniemelle Fredrik Pacius -palkinto

Svenska litteratursällskapet i Finland palkitsi Eero Hämeenniemen Fredrik Pacius -palkinnolla hänen luovasta, kaukonäköisestä, kosmopoliittisesta ja monipuolisesta muusikkoprofiilistaan. Palkinto myönnetään vuosittain henkilölle, joka edistää suomalaista musiikkielämää Paciuksen hengessä. Palkintolautakunta perustelee Hämeenniemen valintaa seuraavasti: ”Hämeenniemi med utgångspunkt i den västerländska modernismen i sitt tonspråk har integrerat den sydindiska klassiska musikens idiom, både kompositionstekniskt och i samverkan med karnatiska musiker. Hans dialogiska musiksyn utsträcker sig också till jazzens och improvisationens domäner.” Suomen Säveltäjät onnittelee lämpimästi!

sls.fi

STELLA REISMAA

Osmo Tapio Räihälän kirja voitti tietokirjallisuuden Finlandian

Osmo Tapio Räihälän kirja *Miksi nykymusiikki on niin vaikeaa* (Atena) on saanut tietokirjallisuuden Finlandia-palkinnon. Voittajan valinnut **Katri Makkonen** kiittää teosta maailmankuvansa laajentamisesta, kurittomuudesta sekä kulttuurin puolesta puhumisesta. Valintalautakunta kuvasi teosta elitismiä hälventäväksi: "Siinä kuuluu kirjoittajan persoonallinen ääni, joka lurittelee usein vaikeina koetuista taidekäsitteistä esiin helposti lähestyttävän kokonaisuuden." Paljon onnea voittajalle!

kirjasaatio.fi > Finlandia > Tietokirjallisuuden Finlandia

ONNITTELEMME!

2.12.	**Jüri Reinvere 50 v**
5.12.	**Juhani Nuorvala 60 v**
30.12.	**Jukka Viitasaari 60 v**
27.1.	**Jennah Vainio 50 v**
9.2.	**Charles Morrow 80 v**
14.2.	**Herman Rechberger 75 v**
16.3.	**Perttu Haapanen 50 v**
16.3.	**Teodor Nicolau 75 v**
21.3.	**Rene Ertomaa 50 v**
19.4.	**Sanna Ahvenjärvi 50 v**
23.4.	**Jyrki Linjama 60 v**
28.4.	**Alex Freeman 50 v**

Yhdistyksen kuulumisia

Niilo Tarnasesta yhdistyksen varapuheenjohtaja

Suomen Säveltäjät ry:n sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin etäkokouksena perjantaina 23. huhtikuuta 2021.

Yhdistyksen hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin **Niilo Tarnanen**. Hallituksen muiden jäsenten vaalissa valittiin jatkokaudelle **Markku Klami**, **Paola Livorsi** ja **Veli Kujala**.

Madetoja-säätiön hallituksen puheenjohtajaksi valittiin jatkokaudelle **Lotta Wennäkoski**. Madetoja-säätiön hallituksen varsinaiseksi jäseneksi valittiin **Jouko Laivuori**.

Kevätkokouksessa käsiteltiin myös yhdistyksen vuosikertomus ja tilinpäätös. Lisäksi kokouksessa hyväksyttiin Suomen Säveltäjäin Sibelius-rahaston uudet säännöt.

ANNA AUTIO

MAARIT KYTÖHARJU

Olli Virtaperko MESin hallituksen varapuheenjohtajaksi ja Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukuntaan

Suomen Säveltäjät ry:n jäsen ja entinen varapuheenjohtaja Olli Virtaperko on nimitetty Musiikin edistämissäätiön (MES) hallituksen toiseksi varapuheenjohtajaksi kaudelle 2021–2023. Puheenjohtaja on Helsingin apulaispormestari **Nasima Razmyar** ja toinen varapuheenjohtaja Muusikkojen liiton puheenjohtaja **Ahti Vänttinen**. Suomen Säveltäjät ry:n toiminnanjohtaja **Vappu Verronen** toimii MESin hallituksen varajäsenenä.

MESin hallitus päättää säätiön toiminnan ja hallinnon järjestämisestä, määrittelee tukitoiminnan kriteerit ja yleiset suuntaviivat, päättää tukitoiminnan budjetista sekä vahvistaa tukipäätökset.

Virtaperko myös nimitettiin 1.3.2021 Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunnan jäseneksi kolmivuotiskaudelle.

Valtioneuvoston asettaman neuvottelukunnan tehtävänä on seurata ja arvioida tekijänoikeuden yhteishallinnointia koskevien käytäntöjen kehittymistä. Sen tehtävänä on lisäksi muun muassa edistää hyvien käytäntöjen noudattamista ja antaa suosituksia alalla noudatettavista menettelytavoista ja standardeista.

Suomen Säveltäjät ry on osallistunut muiden taiteilija- ja edunvalvontajärjestöjen kanssa yhteistyössä muun muassa seuraaviin vetoomuksiin, hankkeisiin, kannanottoihin ja kampanjoihin

Lausunto tekijänoikeuslain uudistuksen esitysluonnoksesta
composers.fi > uutisia > Tekijänoikeuslain luonnos ei saa edetä eduskuntaan

Luovien alojen tekijät vaativat tekijänoikeusdirektiivin valmistelua uudelleen
composers.fi > artikkeleita > Tekijäfoorumi vaatii: tekijänoikeuslaki valmisteltava uudelleen direktiivin tavoitteiden mukaiseksi

Keskusteluapua musiikkialan itsensätyöllistäjille ja freelancereille
composers.fi > artikkeleita > Musiikkiala ja Mehiläinen tarjoavat maksutonta keskusteluapua musiikkialan ammattilaisille

Kampanja yksityisen kopioinnin hyvitykseen suunniteltujen leikkausten perumiseksi
composers.fi > artikkeleita > Yksityisen kopioinnin hyvitykseen ehdotettu leikkaus köyhdyttäisi Suomen kulttuurielämää laajasti

Osallistuminen opetus- ja kulttuuriministeriön ja ministeri Antti Kurvisen ns. pyöreän pöydän keskusteluihin

Lausuntoja koronapassi- ja tartuntatautilakiasioista yhdessä Music Finlandin ja Forum Artisin kanssa

Kulttuuri- ja tapahtuma-alan yhteinen julkilausuma ja mielenilmaus
composers.fi > uutisia > Mitta on täysi! – Kulttuuri- ja tapahtuma-alan julkilausuma

Kulttuurialan järjestöjen yhteinen kannanotto alan elvytyksen puolesta
composers.fi > uutisia > Järjestöjen yhteinen kannanotto: Elvytystä kulttuurialalle!

Lausunto: Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi
lausuntopalvelu.fi > diaarinumero: VN/9806/2021

Suomen Säveltäjät laati kuntavaaliteesit
composers.fi > uutisia > Sinä teet taidemyönteisen kunnan! – Suomen Säveltäjien kuntavaaliteesit

Luovan työn tekijöiden ”Suomi elää luovuudesta” -kampanja kulttuurialan arvostuksen puolesta
cday.fi

PUSUT JA PURNAUKSET

Toiminnanjohtaja Vappu Verronen tunnustaa ihastuksen ja ärsytyksen tunteita

PUS!

Teoston erityislahjoitus apurahoihin
Koronatilanteesta johtuen Teosto lahjoitti erityiseränä 20 000 euroa Suomen Säveltäjäin Sibelius-rahastolle ja vastaavan summan myös Musiikintekijöiden kautta jaettavaksi apurahoina. Varat oli budjetoitu Teosto-palkintoon, joka päätettiin koronan vuoksi jättää tänä vuonna jakamatta. Ei huolta: korona-ajan teokset otetaan huomioon seuraavassa palkintoprosessissa.

MUR!

Leikkausuhat
Ensin torjuttiin yksityisen kopioinnin hyvityksen leikkaus ja sitten koko Kurvisen lista. Väsyttävä taistelu ilman varsinaista voittoa – jäämme odottamaan sitä hetkeä, kun kulttuuri ja taide saavat jotain lisää.

PUS!

Turun konserttisalit
Havainnekuvien kera julkaistu uusi konserttitalo Aurajoen rannalle sekä vastaremontoitu Sigyn-sali houkuttelevat tällaisen tamperelaisenkin matkailemaan tulevaisuudessa sekä täl puol että tois puol jokea.

MUR!

Tekijänoikeuslainsäädäntö
”Omasta” ministeriöstä tulee nyt jatkuvalla syötöllä tekijävastaista viestiä. Syyskuussa julkaistu luonnos tekijänoikeuslain muutokseksi muuttaa koko tekijän suojaksi säädetyn järjestelmän paradigmaa – yksinoikeus määrätä teoksesta on katoamassa teosten hyödyntäjien etujen alle.

PUS!

Taideneuvosto
Taiteen edistämiskeskuksen asiantuntijaelin taideneuvostokin ehdottaa, että vuosittain myönnettävien uusien ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden määrää nostetaan nykyisestä 51 täydestä eläkkeestä sataan eläkkeeseen. Tämä on ollut myös Suomen Säveltäjien tavoite.

MUR!

Koronapassi
Oma mielipiteeni on, että liian vähän ja liian myöhään: meillä olisi tarvetta määräaikaiselle koronapassin käytön sallimiselle myös vapaaehtoisesti.

KYSELY PANDEMIAN VAIKUTUKSISTA

Lokakuussa 2021 Suomen Säveltäjät ry toteutti kyselyn koronaviruspandemian vaikutuksista säveltäjien työskentelyyn ja toimeentuloon. Kyselyssä kartoitettiin myös säveltäjien hyvinvointia, ja siihen vastasi 47 henkilöä, eli viidesosa jäsenistön määrästä.

Kyselystä käy ilmi, että korona-rajoitukset ovat vaikuttaneet säveltäjien työhön monella tapaa, vaikka työn ydin onkin pysynyt melko samanlaisena. Tilausten, esitysten ja esiintymisten peruuntuminen tai jatkuva siirtyminen, yleisen ilmapiirin aiheuttama motivaation tai aloitekyvyn puute, etäopetustyön kuormittavuus sekä huoli romahtaneista tekijänoikeustuloista olivat vastausten valossa suurimpia pandemiasta aiheutuneita vaikutuksia säveltäjien työssä. Lisäksi hyvinvointia kuormittivat sosiaalisten kontaktien puute, kulttuurivastainen ilmapiiri ja harrastusten jääminen tauolle. Toisaalta moni säveltäjä koki säästyneensä pahimmilta taloudellisilta kolhuilta esimerkiksi muusikkoihin verrattuna.

Noin 60 % kyselyyn vastanneista ilmoitti tulojensa vähentyneen korona-aikana. Heistä valtaosa arvioi tulojensa laskeneen alle 30 % eli esittäviin taiteilijoihin verrattuna maltillisesti. Toisaalta joukossa oli myös vastaajia, jotka arvioivat tulojensa laskeneen jopa 80 % korona-aikana. Suurin osa myös olettaa tulojen laskevan lähitulevaisuudessa, kun tilaussävellyssumaa puretaan ja koska tekijänoikeuskorvaukset maksetaan viiveellä.

Hyvinvointia kartoittava osio osoitti, että kyselyyn vastanneet säveltäjät ovat keskimäärin melko tyytyväisiä elämäänsä (4/5). Työhön liittyvä tyytyväisyys oli keskimäärin alhaisempaa (3/5), ja säveltäjän asemaa arvioitaessa vastaukset olivat melko pessimistisiä (2/5). Työhön liittyvä stressi tai ahdistus oli suurehkoa (4/5), mutta toimeentuloon liittyvä stressi tai ahdistus jakautui suhteellisen tasaisesti. Tästä huolimatta valtaosa vastanneista suhtautui melko luottavaisesti tulevaisuuteen (4/5). Hiukan alle puolet (44 %) vastanneista kertoi hyvinvointinsa huonontuneen pandemian vuoksi vähän, mutta kolmannes (33 %) näki, ettei pandemialla ollut juurikaan vaikutusta hyvinvointiin.

Lue tarkempi raportti kyselystä nettisivuiltamme:
composers.fi > Uutisia > Koronaviruspandemian vaikutuksia säveltäjien työhön. Uutisen lopussa olevaa linkkiä klikkaamalla pääsee lukemaan raportin.

60 %
TULOT VÄHENTYNEET KORONA-AIKANA

1/3
PANDEMIALLA EI VAIKUTUSTA HYVINVOINTIIN

4/5
SÄVELTÄJISTÄ MELKO TYYTYVÄISIÄ ELÄMÄÄNSÄ

4/5
TYÖHÖN LIITTYVÄ STRESSI TAI AHDISTUS SUUREHKOA

VIESTINTÄ- JA JÄSENPALVELUKYSELY

Suomen Säveltäjät ry:n viestintään ja jäsenpalveluihin keskittynyt kysely toteutettiin keväällä 2021. Kyselyyn vastasi 58 säveltäjää, mikä on vajaa neljännes yhdistyksen jäsenmäärästä.

Kyselyssä kartoitettiin jäsenten näkemyksiä yhdistyksen lähettämistä sähköpostitiedotteista, yhdistyksen kotisivuista ja toiminnasta sosiaalisessa mediassa sekä muutamista jäsenpalveluista.

Kyselytutkimuksen tuloksista käy ilmi, että jäsenistö on keskimäärin joko melko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen yhdistyksen viestintään ja jäsenpalveluihin. Yleisestä tyytyväisyydestä huolimatta kehitystoiveita tuli runsaasti. Yhdistyksen toivottiin muun muassa lisäävän viestintänsä läpinäkyvyyttä ja yhdenvertaisuutta sekä tiedottavan myös hallituksen toiminnasta avoimemmin. Kotisivujen englanninkielisiä osuuksia ja jäsenlistaa toivottiin täydennettävän, ja sometoimintaan haluttiin lisää dynaamisuutta ja aktiivisuutta.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja **Vappu Verronen** listaa toiveiden perusteella suunniteltuja toimenpiteitä: ”Uutiskirjeet säilyvät tärkeimpänä tiedotuskanavana, ja niiden ulkoasua kehitetään. Kotisivuja parannetaan vuosien 2021–2022 aikana: aluksi jäsenlistausta, englanninkielisiä osia ja kantaesitysten kalenteria. Tulemme avaamaan jäsentiedotuksessa esimerkiksi hallituksen toimintaa aiempaa enemmän.”

Kompositio-lehden sisältötoiveissa korostuivat erityisesti musiikkitieteelliset ja musiikinteoreettiset aiheet sekä tarvittaessa poleemisetkin keskustelunavaukset. Komposition päätoimittaja ja toimitussihteeri ottavat toiveet huomioon lehden sisältöjä suunnitellessaan.

Jäsenkyselyn raportin voit lukea yhdistyksen verkkosivuilta:
composers.fi > Uutisia > Suomen Säveltäjien jäsenkyselyn tuloksia. Uutisen lopussa olevaa linkkiä klikkaamalla pääsee lukemaan raportin.

KOMPOSTI

ÓMAR SVERRISSON

POHJOISMAISEN SÄVELTÄJÄYHTEISTYÖN PITKÄT PERINTEET OVAT SYNNYTTÄNEET VAHVOJA VERKOSTOJA JA VUOROVAIKUTUSTA ERI MAIDEN NYKYMUSIIKKIKENTTIEN VÄLILLE. KORONAKRIISISTÄ TOIPUMINEN VOI TUODA KESKUSTELUUN UUSIA YHTEISIÄ TEEMOJA, MUTTA VISIOISSA SIINTÄÄ MYÖS VERKOSTOJEN LAAJENTAMINEN NYKYMUSIIKKIKENTÄLLE AIEMPAA LAAJEMMIN.

”YHDESSÄ OLEMME VAHVEMPIA”

– POHJOISMAINEN SÄVELTÄJÄYHTEISTYÖ LUO VERKOSTOJA JA UUSIA VISIOITA

MERJA HOTTINEN

Koronapandemia on kohdellut maailman maita varsin eri tavoin, myös toisiaan kulttuurisesti ja poliittisesti lähellä olevia Pohjoismaita. Koronatilanteen vaikutukset nykymusiikkikenttään ovat kuitenkin melko samankaltaisia, ovathan nykymusiikkikentät muutenkin melko lähellä toisiaan ja tehneet ainakin jo yli sadan vuoden ajan tiivistä yhteistyötä.

Millaista on pohjoismainen yhteistyö nyt, sisäänpäin kääntyneen korona-ajan jälkimainingeissa? Millaisia uusia polkuja yhteistyö on nyt etenemässä? Näihin kysymyksiin vastasivat tätä artikkelia varten muutamat pohjoismaisessa säveltäjäyhteistyössä mukana olleet tahot Islannista, Norjasta, Suomesta ja Tanskasta.

FESTIVAALIT LUOVAT VERKOSTOJA

Koronapandemia ehti siirtää kahdesti keväälle 2020 suunnitellut Pohjoismaiset musiikkipäivät, mutta tapahtuma saatiin onneksi järjestettyä liveyleisölle viimein syksyllä 2021 – ensimmäistä kertaa tapahtuman historiassa Färsaarilla. Seuraavan festivaalin paikkana toi- ▸▸

”MINUSTA MOLEMMAT FESTIVAALIT OVAT TÄRKEITÄ INSTITUUTIOITA, JOISTA ON PALJON HYÖTYÄ POHJOISMAISTEN SÄVELTÄJIEN JA ESITTÄJIEN VERKOSTOLLE”
- REGIN PETERSEN

KLANG

ELLEN J. RØED

”MONET MENESTYNEET SÄVELTÄJÄT OVAT LUONEET VERKOSTON, JOKA TUKEE HEIDÄN TOIMINTAANSA, JA POHJOISMAISET FESTIVAALIT OVAT KANAVIA TÄLLAISEN VERKOSTON KEHITTÄMISEEN”
– BJØRNAR HABBESTAD

”FESTIVAALIN TARKOITUKSENA ON FASILITOIDA POHJOISMAISEN SÄVELTÄJÄYHTEISÖN KESKINÄISTÄ TIETOISUUTTA JA TUNNETTUUTTA TOISTENSA TÖISTÄ JA KIINNOSTUKSISTA”
– LAURI SUPPONEN

HELI HIRVELÄ

▸▸

mii Islanti, jonne festivaali tulee syksyllä 2022, vuotta alun perin suunniteltua myöhemmin.

Tulevan festivaalin perusteema on jo selvillä, kertoo festivaalin taiteellinen johtaja, pianisti **Tinna Þorsteinsdóttir**. ”Päätavoitteena on selvittää, miten musiikki ja äänitaide voivat käsitellä erilaisia yhteiskunnallisia ja/tai poliittisia kysymyksiä.”

Pohjoismaiset musiikkipäivät toimii keskeisenä pohjoismaisen musiikin näyttäytymispaikkana omalla joka vuosi vaihtuvalla paikkakunnallaan, ja viime vuosien festivaalit ovatkin olleet teemoitettuja, omaleimaisia ja näkyviä tapahtumia. Teemaa tai kokonaiskuvaa keskeisempää festivaalilla on kuitenkin sen antama mahdollisuus verkostoitumiseen, kertovat festivaaleilla pitkään mukana olleet säveltäjät ja esittäjät. He kokevat samoin myös toisesta pohjoismaisesta yhteisfestivaalista, nuorten säveltäjien Ung Nordisk Musikista (UNM).

”Molemmat festivaalit ovat tärkeitä pohjoismaisille säveltäjille. He tapaavat esittäjiä ja työskentelevät läheisesti heidän kanssaan ja luovat suhteita eri maihin. Tämä on parhaita tapoja tavata samanmielisiä ihmisiä ja seurata kenttää eri maissa”, Tinna Þorsteinsdóttir toteaa.

Kummallakin festivaalilla jo parinkymmenen vuoden aikana mukana ollut tanskalainen säveltäjä **Regin Petersen** on samoilla linjoilla. ”Minusta molemmat festivaalit ovat tärkeitä instituutioita, joista on paljon hyötyä pohjoismaisten säveltäjien ja esittäjien verkostolle”, Petersen toteaa. Ylipäätään säveltäjäyhteistyö kantaa läpi säveltäjien urien, heti ammattiuralle astumisesta eläköitymiseen – ja usein vielä senkin jälkeen.

Festivaaleilla hankitut verkostot ja taidot auttavat ammattiuran rakentamisessa yleisemmin. ”Monet menestyneet säveltäjät ovat luoneet verkoston, joka tukee heidän toimintaansa, ja pohjoismaiset festivaalit ovat kanavia tällaisen verkoston kehittämiseen”, luonnehtii norjalainen säveltäjä **Bjørnar Habbestad**.

IDEAT VUOROVAIKUTUKSESSA

UNM toteutui korona-aikanakin Suomessa Tampereella vuonna 2020 ja Tanskassa Aarhusissa 2021, ja vuoden 2022 festivaali tullaan järjestämään Islantiin. Suomen festivaalia järjestämässä ollut säveltäjä **Lauri Supponen** näkee festivaalin tehtävän edelleen samana kuin se on ollut perustamisestaan lähtien, eli ”järjestää vuosittainen mahdollisuus esittää ja kokea (noin) alle 30-vuotiaiden pohjoismaalaisten, säveltäjäksi tai äänitaiteilijaksi itsensä määrittelevien nuorten musiikkia ja äänitaidetta.” Vaikka festivaali ja sen esitykset ovat ammattimaisia, sillä on myös pedagoginen tehtävä. ”Nuoret oppivat teostensa esityksien kautta ammattisäveltäjyyteen liittyviä asioita

”MINUSTA POHJOISMAISET MUSIIKKIPÄIVÄT ON PÄÄASIASSA ALUSTA, JOSSA IHMISET VOIVAT KOKOONTUA YHTEEN, KOHDATA JA JAKAA VISIOITAAN. SE ON HYVÄ KEHYS UUSILLE MUSIIKILLISILLE IDEOILLE”
- TINNA ÞORSTEINSDÓTTIR

kuten nuottimateriaalin valmistamista tai yhteydenpitoa muusikoihin ja tuottajiin”, Supponen kuvailee.

Suomen festivaali yhdistyi pandemia-aikana osissa järjestettyyn Tampere Biennaleen ja nosti teemakseen ekologian. Toiset festivaalin viimeaikaiset teemat ovat liittyneet suoremmin pohjoismaisuuteen, kuten Tanskan festivaalin (un)common ground. Teemoista huolimatta Supponen pitää festivaalin ensisijaisena tehtävänä näyttää, mitä nuoret säveltäjät tällä hetkellä tekevät ja antaa teosten puhua puolestaan.

Esitysten myötä syntyy myös mahdollisuus vuorovaikutukseen. ”Festivaalin tarkoituksena on fasilitoida pohjoismaisen säveltäjäyhteisön keskinäistä tietoisuutta ja tunnettuutta toistensa töistä ja kiinnostuksista”, Supponen kuvailee. ”Kollegojen teosten kuuleminen ja niistä keskusteleminen konserttien ohessa rakentaa yhteyksiä tekijöiden välille, ja parhaimmassa tapauksessa antaa tekijöille avuja omaan työskentelyyn kannustuksen ja rakentavan kritiikin muodossa.”

Ajatus vuorovaikutuksen fasilitoimisesta nousee vahvasti myös Tinna Þorsteinsdóttirin visiossa Pohjoismaisista musiikkipäivistä. ”Minusta Pohjoismaiset musiikkipäivät on pääasiassa alusta, jossa ihmiset voivat kokoontua yhteen, kohdata ja jakaa visioitaan. Se on hyvä kehys uusille musiikillisille ideoille”, hän kuvailee. ”Tavoitteena on erilaisten ihmisten yhteen saattaminen, jotta löydetään uusia tapoja tehdä yhteistyötä ja kehittää polkuja tulevaisuuteen.” Tinna visioi festivaalin synnyttävän verkoston ja väylän visioille, ideoille ja hankkeille, jotka pääsisivät kehittymään yhteiskunnassa pidemmälle ja syvemmälle, yli rajojen ja myös Pohjoismaiden ulkopuolelle.

Pidempiaikaista vuorovaikutusta ja yhteistyötä tulee edistämään myös tuleva Islannin UNM. Sen osana järjestetään eri maista tuleville työryhmille residenssi, jossa valmistellaan uusia teoksia festivaalille. ”Islannin vuoden 2022 residenssissä on puitteet hitaammalle työskentelylle, jossa uusien yhteistyömuotojen syntyminen on normifestivaalia todennäköisempää”, Supponen kertoo.

Yleisesti Tinna korostaa pohjoismaisessa yhteistyössä keskustelua ja avoimuutta, kiinnostusta ja muiden kuuntelemista. Siihen hyvänä keinona on myös yhteistyö muiden taidemuotojen kanssa. ”Etsiä tapoja, joilla ei juututtaisi kupliin. Siinä mielessä Pohjoismaisten musiikkipäivien kaltainen festivaali on erinomainen tapa tulla yhteen ja esittää relevantteja kysymyksiä.”

MAISSA ERILAISIA VAHVUUKSIA

Nykymusiikin tilanne Pohjoismaissa on ollut monessa suhteessa samankaltainen, mutta myös merkittäviä eroja on ollut olemassa jo ennen koronapandemiaa. Lähtötilanne on kuitenkin ollut pääosin vahva, kertovat haastateltavat.

Regin Petersen toimii paitsi säveltäjänä myös Tanskan nykymusiikin ja klassisen musiikin keskuksen SNYKin johtajana. Petersen kertoo, että Tanskassa nykymusiikin asema on parantunut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana, erityisesti yleisön määrän ja ilmaisun monipuolisuuden suhteen. ”Näyttää siltä, että säveltäjien ja nykymusiikin esittäjien luovuudella on uutta arvoa yhteiskunnassa. Musiikki ei ole vain pienelle eliitille vaan voi olla relevanttia laajalle yleisölle.” Myös kansainvälinen kiinnostus tanskalaista musiikkia kohtaan on kasvanut.

Petersen pitää keskeisenä sitä, että tänä aikana on syntynyt uutta yhteistyötä säveltäjien ja esittäjien kesken – esimerkkeinä vaikkapa pohjoismainen Damkapellet, Figura ensemble, DYGONG, NEKO3, Earunit ja lukuisat muut. ”Tämä ei ole ihan uusi ilmiö, mutta minusta sen merkitys on kasvanut Tanskassa. Monipuoliset kollektiivit – tai jopa bändit! – ovat hämärtäneet rajoja säveltäjien ja esittäjien välillä, ja kaikki ottavat osaa luovaan prosessiin ja esitystilanteeseen”, Petersen kertoo.

Lauri Supponen näkee myös Suomen lähtötilanteen olleen hyvä, ainakin verrattuna muiden maiden UNM-festivaaleihin. ”Nykymusiikkitapahtumat tuntuvat saavan Suomessa tukea ja yleisöä. Myös Suomen apurahasysteemi tuntuu olevan myötämielinen säännöllisille nykymusiikkitoimijoille. Suomessa on vahvat perinteet tähän, ja paljon toimijoita ”, Supponen vertailee.

Myös Islannissa taide-elämän asema on Tinna Þorsteinsdóttirin mukaan vahva, vaikkakin ongelmana on ollut jo pitkään taiderahoituksen puute, joka kattaa kaikki taidealat. ”Viranomaiset eivät ymmärrä alan taloudellista arvoa ▸▸

NMD

POHJOISMAISET MUSIIKKIPÄIVÄT - NORDIC MUSIC DAYS

Järjestetty vuodesta 1888 ja siten yksi maailman vanhimpia nykymusiikkitapahtumia

Järjestetään vuosittain eri Pohjoismaissa

Festivaalin järjestävät pohjoismaiset säveltäjäjärjestöt kukin vuorollaan Pohjoismaisen Säveltäjäneuvoston puolesta

UNM

– UNG NORDISK MUSIK

Järjestetty vuodesta 1946

Järjestetään vuosittain eri Pohjoismaissa

Esittelee nuoria pohjoismaisia säveltäjiä ja äänitaiteilijoita

Festivaalin järjestävät kunkin maan UNM-jäsenjärjestöt:
UNM Denmark,
UNM Finland,
UNM Iceland,
UNM Norway ja
UNM Sweden

viennin suhteen. Ehkä he eivät ymmärrä taiteen todellista kulttuurista arvoa", hän pohtii. Tilanne näkyy esimerkiksi tulotasossa, joka on ollut kansainvälisissä vertailuissa alhainen. "Taide-elämä kukoistaa Islannissa ja sillä on hyvä, vankka yleisö myös kansainvälisesti. Se tekee tilanteesta hyvin surullisen."

KORONAPANDEMIA HAASTAA HAURAIMPIA VERKOSTOJA

Lähtötilanteista riippumatta koronakriisi on tuonut nykymusiikkikentille samankaltaisia ongelmia. Norjan nykymusiikkikeskuksen nyMusikkin taiteellisena johtajana toimiva Bjørnar Habbestad on huolissaan kentän tasapainosta.

"Nykymusiikkikenttä Norjassa koostuu monien löyhästi yhteen liittyneiden toimijoiden hauraasta verkostosta, ja pandemia on itsestään selvästi häirinnyt tasapainoa. Erityisesti olen huolissani nousevista ja vasta opintonsa päättäneistä säveltäjistä, esiintyjistä ja yhtyeistä – taiteilijoista, jotka perinteisestikin joutuvat työskentelemään uransa luksi hyvin vähillä tuloilla rakentaakseen portfoliotaan. Lockdown vei heiltä monia mahdollisuuksia ja nyt kun yhteiskuntaa avataan, he jäävät tyypillisesti huomiotta, kun vakiintuneemmat toimijat ja isommat siirtyneet esitykset saavat tilaa esiintymislavoilla."

Myös Islannissa taideorganisaatioiden huoli on suuri supistuneiden kulttuuritoimintojen vuoksi. "Luovilla aloilla työskentelevien ihmisten määrä on vähentynyt. Toivottavasti tämä ei jätä pysyvää jälkeä. Enkä usko sitä – taide löytää aina keinot. Mutta se ei oikeuta sitä, että sellaiset teot puuttuvat, joilla turvattaisiin taiteilijoiden selviytyminen", Tinna Þorsteinsdóttir pohtii.

Entä mitä pandemian jälkeen? "Tiedossa on toki enemmän budjettileikkauksia, jotka vaikuttavat musiikin talouteen toistaiseksi, ja kaikkialla on otettava askelia alan pitämiseksi hengissä. Se vaikuttaa varmasti nuorempiin sukupolviin, mutta loppujen lopuksi olemme kaikki tässä yhdessä", Tinna jatkaa.

Lauri Supponen kertoo UNM:n seuranneen pandemiaan suhtautumista eri Pohjoismaissa ja näkee suomalaisten kulttuuritoimijoiden suhtautuvan kriittisimmin päättäjiin. "Pandemia on paljastanut päättäjien välinpitämättömyyden kulttuurialaa kohtaan. Tätä tunnetta tulee työstää, ettei se muutu ajan mittaan krooniseksi katkeroitumiseksi. UNM toimii ensisijaisesti kansainvälisesti, joten siihen vaikuttaa yhtä lailla muiden Pohjoismaiden kulttuuriilmapiiri, mikä on tällä hetkellä Suomea myönteisempi", Supponen arvioi.

Uusi musiikki tulee kuitenkin löytämään tiensä pandemian jälkeenkin, uskoo Tinna Þorsteinsdóttir. "Uuden musiikin historia osoittaa, että teoksia on aina ollut vaikea saada esitettyä. Mutta trendi on muuttunut. Nuoremmat sukupolvet ovat niin paljon avoimempia ja kekseliäämpiä, on uusia alustoja ja digitalisaatiota. Rahoitus kuitenkin puuttuu edelleen."

YHTEISIÄ VISIOITA LAAJEMMALLA KENTÄLLÄ

Regin Petersen näkee pohjoismaisten yhteiskuntien ja kulttuurien välillä paljon samanlaisuutta, joka tekee pohjoismaisesta yhteistyöstä sujuvampaa ja luonnollisempaa kuin muiden maiden kanssa toimimisen. "Koko ammatti-urallani pohjoismaisten säveltäjien side on ollut hyvin vahva ja yhteistyö tuntuu luontevalta. Pidän pohjoismaisia säveltäjiä läheisinä kollegoina ja ystävinä."

"Mutta minusta tuntuu, että pohjoismainen yhteistyö on nyt eräänlaisessa tienhaarassa. Vahva ja luonteva pohjoismaiden välinen side, jonka kanssa itse kasvoin, on vähentynyt, ja monet meistä ovat kääntäneet katseensa ulospäin muualle maailmaan. Globalisaatio on tuonut uusia mahdollisuuksia ympäri maailman, ja kaikki nämä mahdollisuudet ovat ehkä vieneet fokusta poispäin pohjoismaisesta yhteistyöstä."

Bjørnar Habbestad huomauttaakin, että globalisaatio on tuonut alalle uusia keskustelunaiheita, jotka eivät liity varsinaisesti pohjoismaisuuteen.

SÓLEY SIGURJÓNSDÓTTIR

Suomen delegaatio Piitimen UNM 2019 -festivaalilla.

"Ilmastonmuutos, antroposeeni ja diversiteetti ovat kansalliset rajat ylittäviä aiheita. Vaikka pohjoismaiset yhteiskunnat ovatkin monin tavoin samankaltaisia, käsittelemme myös näitä kysymyksiä eri tavoin ja ne vaikuttavat eri tavoin kansallisiin keskusteluihimme."

Korona ja sen aiheuttamat vaikeudet voivat kuitenkin tuoda uutta sisältöä pohjoismaisiin keskusteluihin. "Toivon, että kulttuurin nykyinen tilanne voisi motivoida enemmän vaihtoa ja yhteistyötä pohjoismaisten nykymusiikkikenttien välillä", Habbestad lisää. Samasta puhuu Regin Petersen, joka näkee tilanteessa myös uusia mahdollisuuksia. "Koronakriisin jälkeen saatamme nähdä lähialueet uudestaan keskeisinä ja toivottavasti se johtaa myös kukoistavaan pohjoismaiseen yhteistyöhön."

Konkreettisia yhteisiä teemoja voisivat olla esimerkiksi uusien sävellyksien tilaaminen ja tilauspalkkiot, pohtii Petersen. Tai esimerkiksi kulttuurin rahoitus ja instituutiot, jotka Tinna Þorsteinsdóttir mainitsee. Mutta niin tärkeää ja hyödyllistä kuin keskustelu yhteisistä teemoista onkin, hän ei pidä sitä niin tärkeänä kuin yhteistyön laajuutta ja globaalia osallisuutta.

UNM on vienyt yhteisiä pohjoismaisia teemoja kuten tasa-arvo ja representaatio keskustelun lisäksi suoraan rakenteisiin: festivaalilla on ollut vuodesta 2017 lähtien sukupuolikiintiöt, ja pedagogiset projektit Supponen näkee osana nykymusiikkikentän neuvottelua asemastaan yhteiskunnassa. Erityisesti hän nostaa esiin tulevan festivaalin residenssin, joka on yksi tapa antaa aikaa ja tilaa yhteistyömuotojen etsimiselle ja löytymiselle. "Näkisin että musiikin edunvalvontatahot – mitä UNM pienimuotoiselta osaltaan on – voivat olla tässä aloitteellisia, koska heillä on yhteyksiä eri musiikkialan toimijoihin kansainvälisesti", Supponen pohtii.

Eri näkemyksissä kaikuu ajatus nykymusiikkiyhteistyön laajentamisesta aiempaa laveammalle, myös säveltäjäkentän ulkopuolelle. Konkreettisesti esimerkiksi Regin Petersenin johtama SNYK on lähtenyt luomaan olemassa olevien verkostojen rinnalle uutta pohjoismaista nykymusiikin ja klassisen musiikin verkostoa, joka yhdistäisi nykymusiikkitoimijat laajasti eri sektoreilla. Verkoston yhtenä alkutavoitteena on tutkia ja vertailla pohjoismaisten nykymusiikkikenttien tilanteita tutkimusyhteistyön avulla. Tanskan ulkopuolelta mukana STATUS-hankkeessa ovat Islannin musiikin tiedotuskeskus, Music Norway, Unga Tankar om Musik Ruotsista sekä Suomesta Music Finland.

"KORONAKRIISIN JÄLKEEN SAATAMME NÄHDÄ LÄHIALUEET UUDESTAAN KESKEISINÄ JA TOIVOTTAVASTI SE JOHTAA MYÖS KUKOISTAVAAN POHJOISMAISEEN YHTEISTYÖHÖN."
– REGIN PETERSEN

Myös Tinna Þorsteinsdóttir visioi pohjoismaiselle yhteistyölle tulevaisuutta, jossa yhteinen toiminta avautuisi säveltäjiä laajemmin nykymusiikin esittäjien ja muiden toimijoiden suuntaan. Hän toivoo myös pitkäjänteisyyttä ja yhteisiä visioita ja strategioita. Mukana tässä siltojen rakentamisessa voisivat olla monet tahot, esimerkiksi festivaalien tekemisessä mukana olevat instituutiot, orkesterit ja vientitoimistot. Keskustelut voitaisiin avata aiempaa laajemmalle myös internetin kautta, kuplan avaamiseksi. "Yhdessä olemme vahvempia."

MERJA HOTTINEN ON MUSIC FINLANDIN TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ, MUSIIKINTUTKIJA JA KOMPOSITION PÄÄTOIMITTAJA.

MUSEOVIRASTO

Tasa-arvotyötä laajalla rintamalla

HUOM-YHTEISTYÖHANKE NOSTAA ESIIN UNOHDETTUJA HISTORIALLISIA SÄVELTÄJIÄ JA TEOKSIA

NUPPU KOIVISTO-KAASIK

Helsingin kaupunginorkesterin Historian unohtamat orkesterimusiikit (HUOM) -hanke sai juhlavan alun syyskuussa, kun Musiikkitalon suuressa salissa kaikuivat **Ida Mobergin, Ingeborg von Bronsartin** ja **Heidi Sundblad-Halmeen** teokset. Projekti kokoaa ainutlaatuisella tavalla yhteen taiteilijoita, tutkijoita sekä tiede- ja kulttuurimaailman toimijoita yhteen tekemään työtä musiikkialan tasa-arvon eteen.

Klassisen musiikin kentällä on viimeisten kahden vuoden aikana näkynyt ilahduttavaa ja tarpeellista muutosta historiallisten säveltäjänaisten huomioimisessa. Konserttiohjelmissa vilahtavat nyt entistäkin useammin esimerkiksi **Ingeborg von Bronsartin** ja **Laura Netzelin** kaltaiset nimet, kuten esimerkiksi säveltäjä **Lotta Wennäkoski** hiljattain Rondo-lehden kolumnissaan toi esille.

Intendentti **Aleksi Malmbergin**, kapellimestari **Susanna Mälkin** ja apulaisprofessori **Susanna Välimäen** ideoima ja hiljattain käynnistämä HUOM-hanke muodostaa Suomessa merkittävän osan tätä murrosta. Projektin tavoitteena on tuoda julki musiikin historiankirjoituksessa syystä tai toisesta unohdettuja orkesterimusiikin helmiä ja rikastaa tällä tavoin kaikkien musiikin ystävien käsitystä niin Suomen kuin maailmankin taiteiden historioista. Ensimmäisinä käsittelyyn on otettu historialliset, sukupuolensa vuoksi musiikin kaanoneissa sivuutetut säveltäjänaiset, joilla on jonkinlainen side Suomeen.

TASA-ARVO ON YHTEINEN ASIA

Tällainen suurimuotoinen projekti vaatii luonnollisesti monialaista yhteistyötä eri asiantuntijoiden kesken. Nuotit eivät päädy orkesterin eteen itsestään, ja toisaalta säveltäjien luomistyö saa ansaitsemansa tunnustuksen vasta, kun heidän teoksiaan todella kuullaan soitettuina ja laulettuina.

Hankkeessa pyritään paitsi esityttämään unohtuneita teoksia, myös tuottamaan niistä asianmukaisia, korkealaatuisia editioita sekä levittämään tutkimustietoa säveltäjistä laajalle yleisölle. Niinpä HUOM-hanke muodostaakin oikeastaan verkoston, jossa on orkesterin ohella mukana lukuisia eri yhteistyötahoja – yliopistoja, arkistoja, kustantamoja, tutkimushankkeita ja yhdistyksiä. Kaikkien työpanos on tärkeä, ja kaikkien ammattitaitoa tarvitaan. Tässä kiteytyy mielestäni musiikkialan tasa-arvotyön ydin: kysymyksessä on yhteinen, meitä kaikkia musiikin ystäviä koskettava asia, johon jokainen voi omalta osaltaan vaikuttaa.

TEOKSET SOIVAT ”LUKUPÄIVISSÄ”

HUOM-hankkeen työskentelyssä ainutlaatuinen sijansa on Helsingin kaupunginorkesterin niin sanotuilla lukupäivillä, joista ensimmäiset pidettiin Musiikkitalossa syyskuun alussa. Työskentelymetodina ”lukupäivä” on käsittääkseni orkesterille uusi, ja ajatuksena oli esimerkiksi tällä kertaa paitsi työstää Mobergin, Sundblad-Halmeen ja Bronsartin teoksia, myös tehdä niistä arkistonauhoitteet vastaisuuden varalle.

Osa teoksista päätyy toivon mukaan orkesterin konsertteihin, ja jo suomalaisen musiikin päivän konsertissa 8.12. kuullaan lukupäivillä työstetty Ingeborg von Bronsartin *Jery und Bätely* -alkusoitto. Maallikolle oli juhlahetki päästä seuraamaan orkesterin työskentelyä lähietäisyydeltä – ja ylipäätään kuulla orkesterisoittoa paikan päällä poikkeusolojen jälkeen. ▸▸

← *Säveltäjä ja muusikko Siri Brander istuu puiston penkillä seuranaan kumppaninsa kirjailija ja muusikko Constance Ullner sekä useampi karvainen perheenjäsen. Helsingin kaupunginorkesteri soitti Branderin Elegien (1894) konsertissaan 3.3.2021.*

TAVOITTEENA PITKÄJÄNTEINEN MUUTOS

Siitä huolimatta, että HUOM-projektista puhutaan hankkeena, sen ei ole tarkoitus jäädä väliaikaiseksi kokeiluksi. Pikemminkin tavoitteena on pitkäjänteinen muutos, ja esimerkiksi lukupäiviä on tarkoitus järjestää jatkossa säännöllisesti. Kuten Susanna Mälkki on todennut, hankkeen tavoitteena on saattaa unohtuneita teoksia myös muiden orkesterien tietoisuuteen sekä repertuaareihin, jotta ne saisivat ansaitsemansa huomion.

Historiantutkijalle orkesterin lukupäiville osallistuminen oli äärimmäisen tärkeä ja tunnepitoinen hetki. On joka kerta koskettavaa kuulla, kun jonkin historiankirjoituksessa marginalisoidun säveltäjänaisen musiikki soi ensimmäistä kertaa kymmeniin tai satoihin vuosiin – varsinkin, kun feministiset musiikintutkijat ja muusikot ovat jo pitkään yrittäneet asiaa ajaa.

Erityisen merkittävä ja kohottava tämä tunne oli juuri lukupäivillä, perinteisesti miehisyyden linnakkeeksi mielletyn orkesterimusiikin kohdalla. Mukaan valitut säveltäjät – ekspressionisti Moberg, myöhäisromantikko von Bronsart ja modernisti Sundblad-Halme – edustivat lisäksi hienosti sitä monimuotoisuutta ja tyylikirjoa, joka suomalaisten säveltävien naisten sankassa joukossa vallitsee.

Jos jollakulla vielä on epäilys siitä, ovatko naiset säveltäneet Suomessa historian saatossa mielenkiintoisia teoksia, suosittelen tutustumaan HUOM-hankkeeseen sekä esimerkiksi näiden säveltäjien tuotantoon laajemmin – sekä tietenkin pitämään mielen uteliaana ja korvat avoimina.

NUPPU KOIVISTO-KAASIK (TAIDEYLIOPISTON HISTORIAFOORUMI) TYÖSKENTELEE 1800-LUVUN MUSIIKIN JA SUKUPUOLEN HISTORIAAN ERIKOISTUNEENA TUTKIJANA SÄVELTEN TYTTÄRET -TUTKIMUSHANKKEESSA YHDESSÄ SUSANNA VÄLIMÄEN (HELSINGIN YLIOPISTO) KANSSA. PROJEKTI ON MUKANA HUOM-HANKKEEN YHTEISTYÖVERKOSTOSSA.

MAARIT KYTÖHARJU

FENNICAGEHRMAN

TAVOITTEENA ON PITKÄJÄNTEINEN MUUTOS, JA ESIMERKIKSI LUKUPÄIVIÄ ON TARKOITUS JÄRJESTÄÄ JATKOSSA SÄÄNNÖLLISESTI.

MAARIT KYTÖHARJU

PORTTIA VARTIOIMASSA

SARJASSA PANEUDUTAAN VALINTAPROSESSEIHIN, JOTKA VAIKUTTAVAT SÄVELTÄJÄN TYÖHÖN JA SEN NÄKYVYYTEEN. KOLMANNESSA ARTIKKELISSA KÄSITELLÄÄN KAHTA ERILAISTA TAPAA TEHDÄ ALUEELLISTA NYKYMUSIIKKIJOURNALISMIA.

Alueiden erityisyys korostuu maakuntalehtien nykymusiikkijournalismissa

Nykymusiikki soi eri puolilla Suomea, mutta pääseekö se samalla lailla esille? Kaksi kokenutta kriitikkoa kertoo valinnoista, jotka ohjaavat nykymusiikin näkyvyyttä alueidensa päivälehdissä.

KARE ESKOLA

”Aamulehti kirjoittaa uudesta taidemusiikista, jos sitä esitetään Pirkanmaalla tai on muu alueellinen yhteys, ja jos paikalla on riittävästi lukijayleisöä”, linjaa Aamulehden kokenut musiikkikriitikko **Harri Hautala**.

Lähtökohta maakuntalehtien nykymusiikkijournalismiin on siis selvä. Mutta kuka sen on Tampereella päättänyt? Lehti ei näin marginaalisesta asiasta linjaa, ja taidemusiikista kirjoittavia avustajia on vähän, joten käytännössä on Hautalan vastuulla yhdistää oma maku mahdollisimman laajan lukijakunnan palvelemiseen. Yleisövaatimuksen takia Aamulehden musiikkijutut käytännössä painottuvat Tampere-taloon ja Tampere Filharmonian konsertteihin, mutta pienempiä tapahtumia seurataan normaalien uutiskriteerien mukaan:

”Olen päätynyt esittämään aiheita, jotka ovat tarpeeksi isoja, että menevät läpi. Mutta kun Tampering-yhdistys järjesti pienimuotoisia sävellyskonsertteja, alkuvaiheessa kirjoitin niistä. TampereRaw’ta on toki seurattu tiiviisti, ja Tampere Biennale joka toinen vuosi on erityistapaus, josta kirjoitetaan laajasti.”

Napapiirillä on hieman toisin. Lapin Kansaa pitkään avustanut kriitikko ja kulttuuritoimittaja **Anu Jormalainen** ei sanallakaan mainitse yleisömääräkriteereitä. Lapin Kansan musiikkilinjan suurelta osin määrittelee kulttuuritoimitusta pitkään johtanut, kohta eläköityvä **Seija Lappalainen**, joka tarjoaa kritiikkikeikkoja ja hyväksyy juttuideat. Kritiikkivuoroja on kolmella avustajalla. Lähtökohtana on ollut, että Lapin kamariorkesterin konserteista ja alueen musiikkifestivaaleista kirjoitetaan, ja alueellisuus on arvossaan.

”Lapin Kansa -nimi kertoo paljon, mutta oikeasti kulttuurijournalistin reviirini on koko maailman pohjoinen”, kertoo Jormalainen. ”Olen raportoinut festivaaleista ja konserteista kaikissa maissa missä on pohjoinen napapiiri.”

Pohjoinen ulottuvuus on siis Lapin Kansan musiikkijournalismissa olennaisempi asia kuin genre.

”Se täytyy sanoa, että maestro **Storgårds** on ollut pitkään Lapin kamariorkesterin puikoissa ja pitänyt nykymusiikkia kärkenä, joten lappilaiset on kasvatettu ihan erilaiseen ohjelmistoon”, arvioi Jormalainen. ”Yleisö on avointa, mikä heijastuu muihin konsertteihin. Hiljaisuus-festivaali, Hetan Musiikkipäivät ja Väyläfestivaali yhdistävät monia ajallisia kerroksia, siellä on tilausteoksia ja uutta musiikkia. Eikä siinä sen kummempaa.”

”USEIN ON VAIKEINTA KIRJOITTAA KAIKKEIN HIENOIMMASTA NYKYMUSIIKISTA, JOKA ON ITSENÄISINTÄ JA OMAPERÄISINTÄ EIKÄ TUO MIELEEN ESIKUVIA.”
– HARRI HAUTALA

HARRI HAUTALA

KRITIIKISTÄ PALVELUJOURNALISMIIN?

Napapiirillä nykymusiikki ei siis saa tai tarvitse erityiskohtelua, ja samoilla linjoilla on Aamulehden Harri Hautala. Erityistä selittämistä ei kaivata:

”Tietysti nykysäveltäjiä on monenlaisia ja joidenkin musiikki on helpommin sanallistettavissa lukijoille”, Hautala kertoo. ”Usein on vaikeinta kirjoittaa kaikkein hienoimmasta nykymusiikista, joka on itsenäisintä ja omaperäisintä eikä tuo mieleen esikuvia.”

Sanallistamiseen vaikuttaa myös se, että kritiikeille on nykylehdissä vähemmän tilaa:

”Kun Lapin Kansa siirtyi broadsheetista tabloidiin, se vaikutti ilmaisuun ja siihen, paljonko voi taustoittaa”, kertoo Anu Jormalainen. ”Siinä korostuu perehtyneisyys. Koska olen itse tuntenut Lapin kamariorkesterin yli kymmenen vuotta, pystyn kiteyttämään paljon kahteen lauseeseen, jos on pakko. Mutta festivaaliraportteihin saa välillä koko aukeaman.”

Musiikista kirjoittamiseen on vaikuttanut kulttuurijournalismin laajempi muutos kritiikistä kohti niin sanottua palvelujournalismia, siis sen kertomista, mitä ehkä kannattaa mennä kuuntelemaan. Ainakin Aamulehden Hautala tunnistaa ilmiön myös nykymusiikissa, tosin eri nimellä:

”Ennakkojuttujahan ne ovat eli puffeja. Uutta musiikkia käsittelevät jutut painottuvat henkilöjuttuihin, eli kaivetaan esiin säveltäjän tai esittäjän persoonaa musiikin sisältöä unohtamatta.”

Hautalan mukaan Aamulehti pyrkii pitämään kiinni siitä perinteestä, että isoa puffijuttua seuraa yleensä kritiikki: ”Mutta henkilöjuttuja klikataan enemmän.”

Aidosti uutena alueellisen palvelujournalismin muotona Hautala nostaa esiin konserttistriimit. Kun pianisti **Ville Hautakangas** järjesti konserttisarjan uudesta pirkanmaalaisesta pianomusiikista, Aamulehti välitti yhden konsertin omalla alustallaan. Samoin Aamulehti striimasi Tampere-talon **Saariaho**-festivaalin *La Passion de Simonen*, kun tekijänoikeudet järjestyivät yllättävän helposti.

”Niillä on ollut aika hyvin kuulijoitakin”, Hautala sanoo. ”Onhan se demokraattista, kun ei tarvitse tyytyä siihen, mitä kriitikko sanoo, vaan voi kuunnella ja arvioida itse.”

”JOS TIEDOTUS TOIMII, JUURI MITÄÄN EI MENE TUTKAN OHI. MASSAAN ON LAPISSA VAIKEA HUKKUA.”
– ANU JORMALAINEN

ANU JORMALAINEN

ALUEELLISUUTTA MUTTEI EKSOTISOINTIA

Oman yleisön palveleminen ja alueellinen identiteetti nousevat toistuvasti esiin, kun Hautala ja Jormalainen puhuvat työstään. Lokaalius onkin eräs globaaleista trendeistä ja koskee myös musiikkijournalismia, riippumatta siitä näkeekö valtamedia oman alueellisuutensa. Tilanne ei muuttunut, vaikka Lapin Kansa siirtyi Kalevan omistukseen ja Sanoma osti Aamulehden.

”Ei sieltä Helsingistä kukaan tule kirjoittamaan meidän konserteistamme”, toteaa Harri Hautala.

Mutta alueet ovat erilaisia, samoin alueiden musiikkitodellisuudet. Aamulehden Hautala myöntää, että pienen mittakaavan uusi kamarimusiikki voi jäädä Aamulehdessä huomiotta, vaikka olisi kuinka alueellista. Lapin Kansan Anu Jormalainen puolestaan ei millään keksi musiikkia, joka jäisi toimitukselta huomiotta:

”Jos tiedotus toimii, juuri mitään ei mene tutkan ohi. Massaan on Lapissa vaikea hukkua.”

Vahvasti alueellisesta musiikkijournalismista Jormalainen nostaa kuitenkin esiin yhden vaaran, eksotisoimisen:

”Kun jostain kauempaa tulee tyyppi tekemään ihmettelevää raporttia, että jopa täällä Lapissa asti soitetaan nykymusiikkia, siinä on helposti alentuva ja vähättelevä sävy. Minulla on missiona kertoa, että tämä on Lappi, täällä elää ihmisiä ja täällä on elävää kulttuuria, eikä se ole kuriositeetti vaan arkipäivää. Täällä jos missä soitetaan nykymusiikkia!”

KARE ESKOLA ON VAPAA MUSIIKKITOIMITTAJA.

Aamulehti
> aamulehti.fi
Perustettu vuonna 1881
Päätoimittaja: Jussi Tuulensuu
Osa Sanoma-konsernia
Tavoittavuus noin 213 000 lukijaa päivässä

Lapin kansa
> lapinkansa.fi
Perustettu vuonna 1928
Päätoimittaja: Antti Kokkonen
Osa Kalevamedia-konsernia
Tavoittavuus noin 33 000 lukijaa päivässä

PETROS PAUKKUNEN

Vaikka olin jo pienestä lapsesta asti innostunut keksimään musiikkia ja improvisaatio kulki aina vahvasti mukana musiikillisena työkaluna, kutsumus vakavasta säveltäjänurasta syntyi vasta kun olin konserttiurkurin tutkinnon loppuvaiheilla Sibelius-Akatemiassa kuusi vuotta sitten. Minua kiehtoi yhä enemmän ääni itsessään ja sen loputtomat olomuodot ja mahdollisuudet.

Säveltäjänä minua ovat innoittaneet monenlaiset musiikkikulttuurit, tieteet ja taiteet. Etummaisimpana näistä pidän renessanssipolyfoniaa, matematiikkaa ja japanilaista estetiikkaa. Koen musiikkini olevan jonkinlainen alati vaihtuva heijastus kaikesta mitä koen päivittäin, on se sitten luonnon kauneutta, tunteita, oivalluksia tai taidenautintoja. Säveltäminen on minulle kuin terapiaa. Se on turvallinen maisema, johon saan paeta silloin, kun ympäröivä maailma tuntuu liian synkältä tai vain yksinkertaisesti tylsältä.

Musiikillisia esikuvia tai ainakin innoittajia minulla ollut laidasta laitaan eri tyyleistä. Tunnustan musiikissani välähtelevän vaikutteita niin keskiajan ars subtiliorista kuin fuusiojazzista. Vuosien varrella olen ihaillut muun muassa **György Ligetiä**, **John Adamsia**, **Gérard Griseytä** ja **Kalevi Ahoa**, mutta myös **Vangelista**, **Miles Davisia** ja **Pink Floydia**. Olen iloinen, että kuilu klassisen konserttimusiikin ja populaarien ja etnisten musiikkikulttuurien välillä on alkanut kaventua, ja yhä useammat säveltäjät ja musiikintekijät ovat valmiita oppimaan toisiltaan ennakkoluulottomasti, silti uhraamatta taiteellista integriteettiään.

Olen työskennellyt monipuolisesti sekä elektronisen että akustisen musiikin parissa, vaikkakin viime aikoina olen vahvasti kallistunut orkesterimusiikkiin, jonka koen ehkä omimmaksi välineekseni. Asun tällä hetkellä New Yorkissa ja sävellän messua kuorolle, orkesterille ja uruille. Sen on määrä saada ensiesityksensä Espoossa maaliskuussa.

KOLME TEOSTA

Touched by Sacred Fire
orkesterille, 2020

Castles in the Sky
orkesterille, 2018

And It Was Full of Stars
huilulle, harpulle, sellolle ja live-elektroniikalle, 2019

OLIVER PAUKKUNEN

TEEMU HALMKRONA

Säveltäminen on minulle ensisijaisesti ajassa tapahtuvaa tarinankerrontaa. Pyrin säveltäessäni mahdollisimman luontevaan ajatusten virtaan, jossa olisi tilaa myös yllätyksille – eihän elämässäkään kaikki aina mene niin kuin aluksi suunniteltiin. Jazzia sävellettäessä tämä on luontainen lähtökohta, koska improvisaatio on yksi koko tyylilajia määrittävistä ominaisuuksista, eikä säveltäjän edes toivota määrittävän turhan tarkkaan etukäteen, mitä teos tulee sisältämään. Klassisessa nykymusiikissa odotusten ja yllätysten välisen suhteen rakentaminen jää yleensä enemmän säveltäjän vastuulle, ja onkin ollut kiinnostavaa kokeilla kirjoittaa musiikkia, jossa yhdistyisivät improvisoidun musiikin yllättävyys ja läpisävelletyn musiikin kristallinkirkas logiikka.

Ehkäpä johtuen laaja-alaisesta musiikillisesta taustastani, johon kuuluu sekä rytmimusiikin että klassisen musiikin sävellysopintoja, musiikin arvottaminen genrerajojen mukaan on minulle melko vieras ajatus. Minusta kaikenlaisella musiikilla on paikkansa ihmisen elämässä, enkä siksi halua rajata omaakaan musiikkiani vain johonkin tiettyyn ympäristöön, tilanteeseen tai jollekin tietylle kuulijakunnalle. Sen sijaan minulle on aina ollut tärkeää, että musiikistani voisivat nauttia kaikenlaiset musiikin ystävät. Toivon myös, että ihmiset voisivat saavuttaa voimakkaita kollektiivisia elämyksiä musiikkiani kuunnellessaan.

teemu.halmkrona.org

KOLME TEOSTA

The Parting of the Ways (2013)
jazzorkesterille
Kantaesitys 7.11.2013, UMO, Helsinki
Muita esityksiä mm. 1.9.2014, Associazione Blue Note Orchestra, Sassari ja 2.10.2015, Oulu All Star Big Band, Oulu

The Tale of the Frozen City (2014)
jazzorkesterille
Kantaesitys 23.2.2015,
Daryl McKenzie BigBand, Melbourne
Äänitys keväällä 2014, Norrbotten Big Band, Luulaja

Siuntion vuodenajat (2021)
kamarimusiikkiyhtyeelle
Kantaesitys luvassa syksyllä 2022
Lux Musicae -festivaalilla Siuntiossa

JANNE HALMKRONA

RUMA MOPSI YLLÄTTÄÄ JA MERI INSPIROI SYKSYN UUSILLA LEVYILLÄ

ANNA PULKKIS

Uusiin levyihin mahtuu niin tuttujen sarjojen täydennyksiä kuin tuoreitakin tuttavuuksia. Aloitan yllätyksellisestä päästä.

BAROKKISOITTIMET AVARUUDESSA, ESTERI MAALLA

Amsterdamilainen yhtye Ugly Pug (”ruma mopsi”) soittaa uutta musiikkia barokkisoittimilla, ja tulos pakenee herkullisesti luokitteluja. *Crossroads*-levyllä (Olive Music) on kolme suomalaista sävellystä vuodelta 2017. **Tero Lanun** *Introduction and Dance* alkaa pastissin tavoin, mutta omaksuu letkeän sykkeen; rekisterin nousu pitää jännitettä yllä. **Timo Kittilän** *Odds and ends* ajautuu toistuvasti umpikujaan yrittääkseen aina uudelleen, uusin soittotekniikoin ja vimmaisten klusterien voimin. **Eetu Lehtosen** *Wormhole* sinkoaa soittimet elektronisesti laajennettuun avaruuteen, huhuilemaan tyhjyyteen.

Saksofonisti **Joonatan Rautiolan** ja pianisti **Marko Hilpon** *Gravity Groove* -levyn (Ars Produktion) nimikappale on **Tuomas Turriagon** sonaatti alttosaksofonille ja pianolle. Turriago sävelsi teoksen 2008 ja laajensi sen neliosaiseksi sonaatiksi 2018. Tunnusomainen menevä rytmiikka on läsnä, mutta saksofoni esittelee lyyristäkin puoltaan soinniltaan valoisassa sonaatissa. Pianisti **Hanna Tuominen** on myös runoilija. *Itikkaralli* (Aviador) kertoo Esterin vauhdikkaasta kesästä maalla. **Anna Helmisen** kuvittaman kirjan kyljessä on cd-levy, jolla Tuominen lukee runot **Uljas Pulkkiksen** musiikilla höystettyinä. Mukana musisoivat huilisti **Sami Junnonen** sekä kolmessa laulunumerossa 12-vuotias **Otso Kallio**.

SOOLOPROJEKTIN SATOA

Kalevi Ahon tavoitteena on kirjoittaa sooloteos jokaiselle orkesterisoittimelle. Ensimmäisellä levyllisellä (BIS) soivat sello, alttoviulu, oboe, klarinetti, fagotti, käyrätorvi ja huilu. *Solo XII – in memoriam EJR* (2016) alttoviululle erottuu joukosta pysähtyneen tunnelmansa ja huurteisen sointinsa ansiosta. Soolot kartoittavat soittimien mahdollisuuksia ja antavat muusikoiden loistaa. Esimerkiksi huilisti **Sharon Bezalyn** suoritus (*Solo III*, 1990–1991) on huima.

ITÄMEREN PUOLESTA

Kamus-kvartetin *Itämerelle*-levyllä (Alba) kuullaan **Nielsenin**, **Stenhammarin** ja **Tarrodin** teosten lisäksi **Lotta Wennäkosken** 10-minuuttinen jousikvartetto *Culla d’aria* (2000), ”ilman keinu”. Eheä teos kasvaa hauraan hälyisestä alusta soinnikkaaksi virraksi; keinumisen tunne syntyy vuorottelun myötä. Levyn tuotoista osa ohjataan Itämeren tilan parantamiseksi työskentelevälle säätiölle.

Korona-aika antoi kimmokkeen monelle soololevylle, näiden joukossa alankomaalaisen klarinetisti **Fie Schoutenin** *Monologues* (Orlando Records). Mukana on ensilevytys Wennäkosken bassoklarinettikappaleesta *Limn* (2002), jonka taustalla – joskin enää hahmona – on **Bartókin** äänittämä unkarilainen kansanlaulu. Bassoklarinetti laulaa laajassa rekisterissä, multifoneja ja hälyisiä puhalluksia unohtamatta.

AUTIUTTA JA AALTOILUA

Meri on läsnä myös **Sebastian Fagerlundin** musiikin uusilla levytyksillä (BIS). Kamarimusiikkilevyn nimikappale on sulavasti etenevä *Oceano* (2011) viululle, alttoviululle ja sellolle. Muita kohokohtia ovat sonaatti klarinetille ja pianolle (2010), muusikoina **Christoffer Sundqvist** ja **Paavali Jumppanen,** sekä META4-kvartetin tulkitsema ensimmäinen jousikvartetto *Verso l’interno* (2007). Sonaatin kahden ensimmäisen osan esitysohjeet, Meccanico con forza ja Lento misterioso, sopivat kuvaamaan Fagerlundin musiikin kahta peruskarakteria. Levyn muut teokset ovat *Fuel* (2010), *Transient Light* (2013) ja *Scherzig* (2008).

Orkesterilevylle on tallennettu kaksi painokasta teosta, sellokonsertto *Nomade* (2018) ja *Water Atlas* (2017–2018). Rytmisesti aktiivisten ja rauhallisten taitteiden välinen vastakkainasettelu on jälleen tärkeässä asemassa, mutta kaiken kaikkiaan *Nomadea* leimaavat meditatiivisuus – **Nicolas Altstaedtin** sellon liitely korkeuksissa – ja autio tunnelma. *Water Atlas* päättää trilogian, johon kuuluvat myös *Stonework* ja *Drifts*. Teos etenee laveina aaltoina ja herättää paikoin mielikuvia valon ja varjon impressionistisesta leikistä veden pinnalla.

LINDBERGIÄ MENNEILTÄ VUOSIKYMMENILTÄ

Magnus Lindbergin *Marea* (1989–1990) lukeutuu sekin merimusiikin joukkoon. Teos alkaa rujon kulmikkaasti ja hyökyy vääjäämättömästi kohti loppunousua. Neliosainen *Aura* (1993–1994) on sävelletty **Lutosławskin** muistolle. Toinen osa tuo ylväät spektriharmoniat etualalle. Ondinen levyllä väliin kiilaa *Related Rocks* (1997) kahdelle pianolle, kahdelle lyömäsoittajalle ja elektroniikalle. Elektroninen osuus tuo sitkeyttä irtonaisena helisevään materiaaliin, joka loppua kohti järjestyy hilpeäksi humpaksi.

Lindbergillä on kaksi alkuperäistä harmonikkateosta, sooloteos *Jeux d’anches* (1989–1990) ja *Metal Work* (1984) harmonikalle ja lyömäsoittimille. Näiden jatkeeksi **Janne Valkeajoki** soittaa levyllään (NEOS) kaksi omaa sovitus-

Crossroads
mm. Tero Lanu, Timo Kittilä, Eetu Lehtonen
Ugly Pug (Juho Myllylä, nokkahuilut, sähkökitara, live-elektroniikka; Miron Andres, viola da gamba, vihuela; Wesley Shen, cembalo)
Olive Music KTC 1921

Gravity Groove
mm. Tuomas Turriago
Joonatan Rautiola, alttosaksofoni; Marko Hilpo, piano
Ars Produktion ARS 38 569

Itikkaralli
Hanna Tuominen, teksti;
Uljas Pulkkis, musiikki
Hanna Tuominen, lukija ja piano; Sami Junnonen, huilu; Otso Kallio, laulu
Aviador

Kalevi Aho: Solo, Vol. 1
Sharon Bezaly, huilu; Piet Van Bockstal, oboe; Marie-Luise Neunecker, käyrätorvi; Samuli Peltonen, sello; Simon Reitmaier, klarinetti; Bram van Sambeek, fagotti; Hiyoli Togawa, alttoviulu
BIS-2446 SACD

Itämerelle, mm. Lotta Wennäkoski
Kamus-kvartetti (Terhi Paldanius ja Jukka Untamala, viulu; Jussi Tuhkanen, alttoviulu; Petja Kainulainen, sello)
ABCD 462

Monologues 2020
mm. Lotta Wennäkoski
Fie Schouten, bassoklarinetti
Orlando Records OR0045

Sebastian Fagerlund:
Nomade & Water Atlas
Nicolas Altstaedt, sello; Radion sinfoniaorkesteri, joht. Hannu Lintu
BIS-2455 SACD

Sebastian Fagerlund:
Oceano – Chamber Music
META4 (Minna Pensola ja Antti Tikkanen, viulu; Atte Kilpeläinen, alttoviulu; Tomas Djupsjöbacka, sello); Christoffer Sundqvist, klarinetti; Paavali Jumppanen, piano; Hervé Joulain, käyrätorvi
BIS-2324 SACD

Magnus Lindberg:
Aura, Marea, Related Rocks
Jerry Piipponen ja Jani Niinimäki, lyömäsoittimet; Joonas Ahonen ja Emil Holmström, piano;
Radion sinfoniaorkesteri,
joht. Hannu Lintu
Ondine ODE 1384-2

Magnus Lindberg:
Complete Works for Accordion
Janne Valkeajoki, harmonikka;
Tomas Nuñez, sello;
Jerry Piipponen, lyömäsoittimet
NEOS 12027

Remembering – Cello Concertos
mm. Kaija Saariaho
Jakob Kullberg, sello;
mm. BBC Philharmonic,
joht. John Storgårds
BIS-2602 CD

Northscapes
mm. Kaija Saariaho
Ieva Jokubaviciute, piano
Sono Luminus DSL92251

Seppo Kantonen:
Selja
Annimaria Rinne, laulu ja lausunta;
Seppo Kantonen, piano;
Ville Herrala, basso;
Ville Pynssi, rummut;
Lapin kamariorkesteri,
joht. John Storgårds
ABACD 25

Kaija Saariaho:
Sumun läpi
Anu Komsi, sopraano;
Pia Värri, piano.
ColoraMaestro CM01

!

SÄVELTÄJÄ!
Muistathan tiedottaa teostesi uusista levytyksistä:
saveltajat@composers.fi

taan. *Accordion Jubilees* perustuu Lindbergin kuusiosaiseen *Jubilees*-pianosarjaan (2000), *Dos Coyotes* harmonikalle ja sellolle taas 2002 valmistuneeseen teokseen sellolle ja pianolle. Tulos on onnistunut: *Jubilees*-sarjan ketterät tekstuurit istuvat harmonikalle hyvin, ja yhteissoitto on *Dos Coyotes* -teoksessa luontevaa.

VALOA JA VÄLKETTÄ

Tanskalainen sellisti **Jakob Kullberg** soittaa *Remembering*-levyllä (BIS) **Per Nørgårdin** ja **Kaija Saariahon** sellokonsertot. Saariahon *Notes on Light* (2006) pureutuu valon olemukseen. Ensimmäinen osa (*Translucent, secret*) hohtaa himmeästi, kun taas toinen osa (*On fire*) leiskuu kuumeisena. Melodisen kolmannen osan (*Awakening*) taitekohtana on solistin laatima kadenssi. Verhotusti soiva neljäs osa (*Eclipse*) on orkesterin soolo; solisti tulee mukaan päätösosaan, jonka otsikko *Heart of Light* viittaa **T. S. Eliotin** runoon.

Pianisti **Ieva Jokubaviciuten** soololevyllä *Northscapes* (Sono Luminus) kuullaan Saariahon *Prelude* (2007), joka lainehtii ja välkähtelee yli koskettimiston sekä takertuu sitkeästi ostinatoon. Liettualainen Jokubaviciute on koonnut levylleen 2000-luvun musiikkia Pohjoismaista ja Baltiasta.

SELJA, LEINO JA SAARIKOSKI

Selja-levy (Alba) sisältää jazzpianistina tunnetun **Seppo Kantosen** laulusarjan **Sirkka Seljan** kirkkaisiin runoihin. Musiikki ammentaa niin laulelmasta, jazzista kuin taidemusiikistakin; **Kaj Chydenius** tulee mieleen eräänä esikuvana. Kymmenestä osasta suosikeikseni nousivat dramaattinen *Portinvartija* sekä *Taivaan lentävät auttajat*, joka alkaa vähäeleisesti, mutta kasvaa vokaalisesti vaativimmaksi osaksi. **Annimaria Rinne** laulaa hienosti, ja Kantosen, **Ville Herralan** ja **Ville Pynssin** muodostama jazzyhtye tunnelmoi Lapin kamariorkesterin rinnalla.

Sopraano **Anu Komsin** ja pianisti **Pia Värrin** Saariaho-levy (ColoraMaestro) sisältää duon kantaesittämät laulusarjat **Eino Leinon** ja **Pentti Saarikosken** runoihin sekä varhaisempia teoksia: *Preludi–Tunnustus–Postludi* (**Mika Waltari**, 1980), *Du gick, flög* (**Gunnar Björling**, 1982) ja *Il Pleut* (**Guillaume Apollinaire**, 1985). Komsin ja Värrin ote säilyy kristallinkirkkaana kautta linjan, aina modernismista neljän Leino-laulun (ke. 2007) romantiikkaan ja Saarikoski-laulujen (ke. 2021) melankoliaan ja vimmaan.

ANNA PULKKIS ON SIBELIUS-TUTKIJA JA MUSIIKKIKRIITIKKO.

EMILIA REPONEN

MARGINAALI AIKAA KIRJAAMASSA

JARI HOFFRÉN

Nykytaidemusiikista jo pitkään kiinnostuneena kuuntelijana minullakin on ollut viime aikoina monia tilaisuuksia innostua lempilapseni saamasta mediahuomiosta.

Esimerkiksi **Cecilia Damströmin** yhteistaideteos Oodin edustalla Helsingissä sekä näkyi että herätti keskustelua paitsi taideväen keskuudessa, myös laajemminkin. **Outi Tarkiaisen** ja **Kaija Saariahon** teoksia olen ilokseni havainnut huomioitavan valtakunnallisessa lehdistössä ja uutistarjonnassa.

Uuden taidemusiikin tavoitettavuus onkin parantunut sitten neljänkymmenen vuoden takaisen konsertin – **Sakari Monosen** teos Kuopion kaupunginorkesterin esittämänä – jolloin sain ensikosketukseni nykymusiikkiin. Kaikki oli tuolloin muutaman tapahtuman, konserttiohjelmaharvinaisuuksien ja satunnaisen radiosoiton varassa. Nyttemmin on kasvanut tapahtumien määrä ja kirjo, eikä suinkaan vain pääkaupunkiseudulla.

Uutuuksia alkaa olla tarjolla myös pienemmillä paikkakunnilla ja kaikissa ilmansuunnissa siinä määrin, että ainakin työelämän ehdollistamana kuulijana kokee jopa runsaudenpulaa. Mielenkiintoisiin konsertteihin ei aina Jyväskylästä ehdi. Onneksi konserttitaltioinnit ja teoksiin tutustuttavat palvelualustat keskusteluineen auttavat edes osittain.

Myönteisyys voi olla sikäli näköharhaa, että algoritmien ohjaamat viestinnälliset kuplat vahvistavat heimojaan. Kuplia on viime aikoina pyrkinyt läpäisemään paitsi COVID-pandemian aikaansaama sangen tarpeellinen kulttuuripoliittinen keskustelu, myös yhteiskunnallisesti kantaaottava säveltaide. Tällöin ollaan myös nykytaidemusiikin ystävän ja yleisöjen kannalta hyvin kiinnostavasti ajan ytimessä.

Osmo Tapio Räihälää seuraten nykytaidemusiikki on ensisijaisesti asenne ja intentio, ei tyyli. Tästä seuraava moninaisuus on kuulijoille sekä rikasta että hämmentävää – ja johtaa lopulta suurten kysymysten äärelle.

KUPLIA ON VIIME AIKOINA PYRKINYT LÄPÄISEMÄÄN PAITSI COVID-PANDEMIAN AIKAANSAAMA SANGEN TARPEELLINEN KULTTUURIPOLIITTINEN KESKUSTELU, MYÖS YHTEISKUNNALLISESTI KANTAAOTTAVA SÄVELTAIDE.

Moninaisuus tarkoittaa niin suurta vaihtelua yksittäisissä sävelkielissä, että ainakin pieni johdattelu asiaan on tarpeen, mikä puolestaan luo ilmeisen liikaselittämisen vaaran. Kukaan säveltäjä ei sitä paitsi sävellä tyhjiössä ja edusta, **Jarkko Hartikaisen** hyödyntämää ajatusta lainaten, jonkinlaista autistista jumaluutta.

Mutta kuinka aika sitten soi? Soiko se vain kontekstiaan niin, että surkastuu akustiseksi yhteiskunnalliseksi vaikuttamiseksi, siis pamfletisoituu, ellei peräti vain totea tapahtuvaa? Vai katoaako se privatisoituviin, sisäänpäin kääntyviin kokeiluihin? Kuinka se onnistuu, yhä uudelleen, tavoittamaan kuulijoita laajemminkin, on se omanlaisensa arvoitus, jota itse käyn nykymusiikkitapahtumissa kokemassa.

Niin tai näin, marginaalisuus on paitsi tosiasia, myös mahdollisuus. Koulutan työkseni muun muassa taideelämän palvelukseen kulttuurituottajia, jotka opintojensa alussa vierailevat sinfoniakonsertissa. Tämän syksyn ryhmän vajaasta kolmestakymmenestä osallistuneesta yksitoista oli taidemusiikin konsertissa ensimmäistä kertaa elämässään. Perinteeksi muodostunut teosäänestys yllätti, sillä hyvin tasaisessa kilvassa – säveltäjätasolla pysyen – voiton vei **Joel Järventausta**, toiseksi tuli **Felix Mendelssohn** ja kolmanneksi **Andrea Tarrodi** ennen **Einojuhani Rautavaaraa**.

Kun kaikki on marginaalia, nykytaidemusiikki voi voittaa tuoreudellaan.

YTT JARI HOFFRÉN ON KULTTUURITUOTANNON LEHTORI HUMANISTISESSA AMMATTIKORKEAKOULUSSA. HÄN KIRJOITTAA KONSERTTI- JA FESTIVAALIKOKEMUKSISTAAN JÄLKIKAIKUJA KORVAKÄYTÄVILTÄ -BLOGISSAAN: ELEMENTORI.BLOGSPOT.COM

SUOMEN SÄVELTÄJIEN TOIMINNANJOHTAJA, OTM VAPPU VERRONEN PITÄÄ LAKILUONNOSTA TEKIJÄVASTAISENA JA TOIVOO KOKO PAKETIN PALAUTTAMISTA VALMISTELUUN. MALLIA VOITAISIIN HAKEA TANSKASTA JA RUOTSISTA.

MAARIT KYTÖHARJU

TEKIJÄNOIKEUSLAIN LUONNOS EI SAA EDETÄ EDUSKUNTAAN

VAPPU VERRONEN

Kulttuuriala on huolestuneena odottanut niin sanotun DSM-direktiivin kansallista voimaansaattamista. Digitaalisia sisämarkkinoita koskevan direktiivin tavoitteet yhdenmukaistaa eri maiden tekijänoikeuslainsäädäntöä, vahvistaa oikeudenhaltijoiden korkeatasoista suojaa ja helpottaa oikeuksien hankkimista eivät kuulosta vaarallisilta, mutta jo alustavat viestit Suomen valmistelusta saivat luovan alan pelkäämään pahaa.

Syyskuun lopussa opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi luonnoksensa lakipaketiksi, ja huolet ovat toteutuneet: ehdotuksessa on monin tavoin minimoitu oikeudenhaltijoiden edut ja lähdetty liikkeelle sisältöjen käyttäjien eduista.

Ehdotus on laaja ja sisäisesti ristiriitainen, mutta ainakin voidaan todeta, että luonnos ei vastaa direktiivin tavoitteita ja olisi säveltäjien kannalta katastrofaalinen. Ehdotuksissa mennään jatkuvasti aivan uudelle alueelle verrattuna siihen, mitä direktiivi edellyttää. Oikeastaan ainoa tekijäpuolen pieni valonpilkahdus esityksessä on näyttelijöiden lähioikeuden vahvistuminen.

Nostan tässä vain muutaman pääkohdan esiin.

AJATTELEMATON OPETUSPOIKKEUS

Suomen Säveltäjien toiminnan kannalta aivan olennainen pelko liittyy muutosehdotukseen, jonka perusteella Kopioston opetussopimukset voitaisiin romuttaa, ja jäljelle jäisi vain tarkemmin määrittelemättä jäävä valtion maksama korvaus (14 §). Yhdistyksemme tuloista yli puolet on Kopiosto-korvauksia, esimerkiksi nuottien kopioinnista taiteen perusopetuksessa, ja ne käytetään oikeudenhaltijoiden yhteisiin tarkoituksiin: apurahoihin, avustuksiin, koulutukseen ja tiedotustoimintaan.

Silti esityksessä kehdataan sanoa, että näin ”säästyisi neuvotteluresursseja”, eikä esitys vaikuttaisi tekijöiden oikeutettuihin etuihin ja taloudelliseen asemaan, kun kyseessä on yleishyödyllinen opetus eikä ansiotarkoitus. Tämä todistaa, että valmistelussa ei ole ymmärretty opetuskäytön merkitystä taiteilijoille ja kustantajille, eikä lainsäädännön vaikutuksia ole muutenkaan arvioitu. Ehdotuksen mahdollistama rajoitukseton nuottien kopiointi ei voi edes olla tekijänoikeuslaissa sallittua, sen estää jo aiempi tietoyhteiskuntadirektiivi.

ALUSTAPALVELUIDEN VASTUUASEMA EI TOTEUDU

Yksi direktiivin tavoite on löytää tasapaino internetin alustapalveluiden ja teosten oikeudenhaltijoiden välillä, ja tämän ”YouTube-kohdan” on sanottu olleen yksi EU:n lobatuimpia hankkeita koskaan. Direktiiviin kirjatut sanamuodot ovat siis pitkän prosessin tulos. Siksi luova ala on vaatinut, että alustapalveluita koskeva kohta tulisi kirjoittaa Suomen lakiin juuri niin kuin direktiivissä seisoo: palveluntarjoaja suorittaa yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen, kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjien lataamaan aineistoon. Nyt julkaistussa luonnoksessa tämä periaate on onnistuttu vesittämään, ja seurauksena olisi erittäin monimutkainen uusi 6 a -luku, joka ei auta arvokuiluongelmaan.

Lisäksi luonnoksessa on uusi säännös (23 §), joka menee aivan eri alueelle kuin direktiivin sisältämä ”meemipoikkeus”, jolla haluttiin varmistaa sisällönjakopalveluiden käyttäjälähtöiset sisällöt sillä perusteella, että niissä on kysymys esimerkiksi lainauksesta tai parodiasta. Suomen luonnos nimittäin säätäisi ”sananvapautta edistävän” uuden yleisen lainausmomentin: teoksen satunnainen ja osittainen sisällyttäminen toiseen teokseen olisi sallittua, kun sisällyttämisellä olisi teoksessa ”toisarvoinen merkitys”. Musiikin osalta voi vain kuvitella, kuinka laajasti tätä voitaisiin tulkita!

TEKIJÖIDEN ASEMA SOPIMUKSISSA EI PARANE

Lakiluonnos epäonnistuu myös tekijöiden sopimusaseman parantamisessa. Direktiivi ei koske oikeuksien hallinnointia Teoston kautta, joten nämä säännökset tarkoittavat säveltäjien osalta esimerkiksi kustannussopimusta. Direktiivin perusteella on varmistettava asianmukaisen ja oikeasuhtaisen korvauksen periaate, sopimuksen kohtuullistamismekanismi ja vaihtoehtoinen riidanratkaisu. Tekijöillä on oikeus saada ajantasaiset ja merkitykselliset tiedot teosten hyödyntämisestä ja peruuttaa sopimus, ellei teoksia hyödynnetä. Tekijänoikeuslakiin on näistä luonnosteltu oikeastaan vain monin tavoin rajoitettu tiedonsaantioikeus sekä kolmen vuoden määräaika, jonka jälkeen sopimuksen saisi perua, mikäli teosta ei ole julkaistu. Määräaika on siis esimerkiksi mallikustannussopimusta pidempi.

Keskeiset Tekijäfoorumin kanssa esittämämme parannusehdotukset, esimerkiksi edullinen lautakunta riidanratkaisuun, on ohitettu. Lakitekstiin tulisi kirjata oikeus asianmukaiseen ja oikeasuhtaiseen korvaukseen. Ennen kaikkea toivomme Suomessakin ymmärrettävän, että myös taiteilijoiden ja freelancereiden etujärjestöjen tulee halutessaan voida tehdä kollektiivisia sopimuksia työehtosopimusten tapaan, jotta kullakin alalla voidaan määritellä vähimmäisstandardit kohtuullisiin ehtoihin.

Suomen Säveltäjät vastustaa ehdotettua luonnosta ja vaatii sen palauttamista valmisteluun.

Lausunnot löytyvät lausuntopalvelu.fi-sivustolta:
lausuntopalvelu.fi > Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamiseta [sic]

Koronaviruspandemiasta johtuneiden rajoitusten vuoksi osa konserteista on joko siirretty tai peruttu. Alla oleva kantaesityslista on päivitetty 25.10.2021 Suomen Säveltäjät ry:n toimiston ja Komposition toimituksen säveltäjiltä tai esittäjiltä saamien tietojen perusteella. Kaikki tiedot muutoksista eivät ole ehtineet tähän lehteen. 26.10. jälkeen ilmoitetut kantaesitykset julkaistaan Kompositiossa 1/2022.

2021–

Kantaesityksiä

2022

Päivittyvä kantaesitysten listaus verkossa
composers.fi/tapahtumatyyppi/kantaesitykset

Orkesteriteosten kantaesityksiä
sinfoniaorkesterit.fi/fi/konserttikalenteri

Facebook
Nykkäri-konserttikalenteri

Kantaesityksiä on koottu pääosin Suomen Säveltäjät ry:n jäsenten ilmoittamien tietojen pohjalta. Joitain kantaesitys-tietoja vuodelta 2021 on julkaistu jo Kompositioissa 2/2020 ja 1/2021.

2021

6.1.
EERO HÄMEENNIEMI
Sprezzatura
Helsingin Barokkiorkesteri,
joht. Marcos Magalhães
Teatro Thalia, Lissabon,
Portugali & live stream
Tilaaja: Helsingin Barokkiorkesteri

14.2.
TUOMAS TURRIAGO
Sonata for Trumpet and Piano no 2 "Macondo"
Juan Avendaño (trumpetti),
Juan Carlos de la Pava (piano)
Auditorio Otto de Greiff, Universidad Aveiro, Bogota, Kolumbia
Tilaaja: Juan Avendaño

HEIKKI TUULI

26.3.
OLLI MUSTONEN
Septuor Champêtre
Helsingin kaupunginorkesterin muusikoita
HKO Screen

"Septuor Champêtre, tai Erkyläläinen septetto (2020) on kirjoitettu englannintorvelle, kitaralle ja jousikvintetolle. Teos on sävelletty juhlistamaan ***Mustosen*** *naapurin* ***Monica Brotheruksen*** *syntymäpäiviä 2020 ja sisältää viittauksia tämän harrastuksiin ja kiinnostuksen kohteisiin.*

Mustonen kertoo: 'Ensimmäinen osa, Ratsastusmusiikkia, on nimensä mukaisesti kyllästetty ratsastuksen rytmeillä, vauhdilla ja liikkeellä, kavioiden kopseella, hevosten hirnunnalla kuin myös assosiaatioilla Espanjaan sekä vanhan, historiallisen ajan Erkylään. Teoksen espanjalaisin osa on kuitenkin Andaluciana, jossa kitara ja englannintorvi ovat varsin solistisessa roolissa. Kitaran kadenssit ja englannintorven ja jousten meditatiivisemmat jaksot vuorottelevat hypnoottisten flamencorytmien kanssa, jotka aina välillä saavat koko yhtyeen valtaansa.

Kolmas osa, Metsänhenki, on elämän ja metsäluonnon suuren mysteerin äärellä – tuon metsäluonnon, joka sen keskellä kulkijaa vuoroin ilahduttaa, inspiroi kuin lohduttaakin. Viimeinen osa, Hymni, on ylistys elämälle, luonnolle ja ystävyydelle. Englannintorven osan alussa yksin laulama hymni laajenee teoksen lopussa koko yhtyeen soittamaksi ekstaattiseksi koraaliksi, joka lopulta vie Erkyläläisen septeton valoisaan ja kohottavaan päätökseensä.'" (Christian Holmqvist, helsinginkaupunginorkesteri.fi, 2021.)

9.5.
MATTI HEININEN
Spectral Night Music I – discomposed figures for accordion and percussion
Ensemble Etendis
Sprengel Museum (online), Klangbrücken Digital Festival 2021, Hannover, Saksa
Tilaaja: Hannoversche Gesellshaft für Neue Musik

12.5.
KAIJA SAARIAHO
Vista
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. Susanna Mälkki
Musiikkitalo, Helsinki
Tilaajat: Helsingin kaupunginorkesteri, Berliinin filharmonikot, Oslon filharmonikot ja Los Angelesin filharmonikot

12.5.
LAURI PORRA
Cabins and Hideouts
Lauri Porra (basso, flyygeli, zhengruan, elektroniikka ja liidaus), Kuopion kaupunginorkesteri
Kuopion kaupunginorkesterin YouTube-kanava

15.–17.5.
FRIDRICH BRUK
Sinfonia nro 22 "Valtamerellä"
Liettuan valtion sinfoniaorkesteri,
joht. Maris Kupcs
Vilna, Liettua & Toccata Classics

27.5.
LAURI MÄNTYSAARI
Kolme lyhyttä kappaletta
Aino Szalai (viulu), Mariola Aniolek (piano)
Livestream, Hietsun paviljonki, Helsinki
Korvat auki ry:n konsertti

9.6.
LAURI MÄNTYSAARI
The Great Migration – osa sarjasta Birdflight Impressions
HANNU POHJANNORO
Preludit 1 & 6 sarjasta Valon varjoja
JUHANI NUORVALA
Suite 22, osat Trompe-l'oreille, Winding Down, Chorale
Elisa Järvi (neljäsosasävelaskelpiano)
Hietsun Paviljonki, Helsinki
Tilaaja: Elisa Järvi

12.6.
PEKKA JALKANEN
Ilo/Rõõm
Kristi Mühling (kromaattinen kantele)
Arvo Pärt -keskus, Laulasmaa, Viro
Tilaaja: Kristi Mühling

26.6.
JUHA T. KOSKINEN
Hoshi Mandara
Kimihiro Yasaka (piano)
Aichi University of the Arts, Japan

3.7.
MATTHEW WHITTALL
Songs of Travel
i. Home no more home
ii. In the highlands
iii. The infinite shining heavens
iv. Give me the sun
v. Evensong
The Carice Singers, dir. George Parris
St Gregory's Church, Cheltenham, UK
Cheltenham Music Festival

7.7.
LAURI SUPPONEN
Picea
Eriikka Maalismaa (viulu)
Teatteri, Viitasaari
Musiikin aika -festivaali
Tilaaja: Eriikka Maalismaa

7.7.
MIOKO YOKOYAMA
There are always flowers
Uusinta Ensemble
Viitasaari Areena
Musiikin aika -festivaali

8.7.
OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ
Swarm
Virtuosi di Kuhmo
Hattulan uusi kirkko
Hauhon musiikkijuhlat
Radiointi Yle radio 1
Tilaaja: Virtuosi di Kuhmo

8.7.
KIMMO KUOKKALA
hauraskidelaskeuma
Tilaaja: Tristero Piano Trio
MIOKO YOKOYAMA
Kinesis
Eriikka Maalismaa (viulu), Markus Hohti (sello), Emil Holmström (piano), Anders Pohjola (elektroniikka)
Viitasaari Areena
Musiikin aika -festivaali

14.7.
LEEVI RÄSÄNEN
Puluseni
SEBASTIAN DUMITRESCU
Sweet tormented interludi
LEO LEHTINEN
Dolci Versi d'Estate
Linnéa Sundfaer Casserly (sopraano ja nokkahuilu), Kaisamaija Uljas (teorbi)
Näsinmäen kappeli, Porvoo

3.8.
LAURI KILPIÖ
Lockdowns, Crashes, Anxieties, Dreams – Life under COVID
Age Juurikas (piano)
Koskelan koulukeskus, Mänttä
Tilaaja: Mäntän Musiikkijuhlat

VILLE-VEIKKO HEINONEN

5.8.
JANNE SALMENKANGAS
Ennen aurinkoa ollut valkeus
Heikki Hattunen (tenori), Esa Toivola (urut)
Tampereen tuomiokirkko
Tilaaja: Tampereen tuomiokirkkoseurakunta

*"Tenori **Heikki Hattunen** ja urkuri **Esa Toivola** esittävät säveltämäni kappaleen Ennen aurinkoa ollut valkeus (2021) Tampereen tuomiokirkossa to 5.8. klo 19 osana Katedraali.org-konserttisarjaa. Teos on Tampereen tuomiokirkkoseurakunnan tilausteos, jolla juhlitaan peruskorjattuja upeita urkuja. Sävellyksen tekstinä on ortodoksista kirkkorunoutta, Kristuksen kirkastuksen litaniastikiira. Konsertissa kuullaan myös tuttuja ooppera-aarioita urkujen säestäminä ja myös kantaesityksen sisarteos "Nouskaa siiville" (2018) [- -]." (Janne Salmenkangas 19.7.2021.)*

5.8.
AKI YLI-SALOMÄKI
Max60
Max Gaertner (vibrafoni), elektroniikka
KunstKulturKirche Allerheiligen, Frankfurt, Saksa
Tilaaja: Max Gaertner

7.8.
CECILIA DAMSTRÖM
Fretus
Styrsö kammarsolister
Styrsö kyrka, Göteborg, Ruotsi

7.8.
ASTA HYVÄRINEN
Konetiloja / Machine Moods
Iida-Vilhelmiina Sinivalo (sello), Asta Hyvärinen (lyömäsoittimet)
Taidelaitos Haihatus, Joutsa
Tilaaja: Iida-Vilhelmiina Sinivalo

9.8.
MIIKA HYYTIÄINEN
Torstainen
Fidan Aghayeva-Edler (piano)
Darmstadt, Saksa
Darmstädter Ferienkurse – Piano Studio

11.8.
MATTI HEININEN
Picture – Play for cello
Annika Möller (sello)
Darmstadt Summer Course (IMD), livestream
Darmstadt, Saksa

14.8.
SEPPO POHJOLA
Sujuvasti saksaa sohvalla
Piia Komsi (sopraano), Juho Alakärppä (piano)
Lääninhallituksen juhlasali, Oulu
Oulunsalo Soi -festivaali
Tilaaja: Oulunsalo Soi

19.8.
AKI YLI-SALOMÄKI
Tiedät kyllä miksi
Lohjan kaupunginorkesteri, joht. Jukka Untamala
Laurentius-sali, Lohja

20.8.–12.12.2021

MAX SAVIKANGAS
Inventarium Music
Konkreettinen äänimaisema ääniraidoilta, nelikanavainen (quadrafoninen) äänentoisto
Suomen Kansallismuseon pop-up-näyttelytila, Helsinki
Tilaaja: Catarina Ryöppy

*"Olen säveltänyt kuvataiteilja **Catarina Ryöpyn** Inventarium -näyttelyyn 20-minuuttisen, tilan akustiikkaan sovitetun nelikanavaisen äänimaiseman, joka on koostettu näyttelyn esineiden, installaatioiden ja kuvien inspiroimana. Kuulija saattaakin löytää erilaisia yhteyksiä näyttelyobjektien ja äänimaisemani lähdeäänien välillä. Näyttelyn ideaa mukaillen äänimaisema on koostettu ikään kuin 'hylätyistä ja löydetyistä' äänistä – yhden roska voi olla toisen aarre.*

Lähtökohtani on ollut elektroakustisen konkreettisen musiikin tausta-ajatus, että maailma on täynnä mitä erilaisimpia kiehtovia äänitapahtumia ja niille herkistyminen avaa valtavan rikkaan elämysmaailman, ja mikä tahansa ääni voidaan ottaa teknologian mahdollistaman äänisäveltämisen lähtökohdaksi. Keräilemiini ääniin ja niillä sävellettyihin äänieleisiin voi suhtautua halutessaan abstraktimmin: tilassa liikkuvat quadrafoniset äänieleet muodostavat myös pieniä itsenäisiä musiikillis-tilallisia kokonaisuuksiaan." (Max Savikangas, 2021.)

22.8.
TUOMAS TURRIAGO
Incierto for dancer, cello and guitar
Marja Rautakorpi (tanssi), Hanna Kilpinen (sello), Olli Hyyrynen (kitara)
Oma Tupa, Ikaalinen
Tilaaja: Duo IhanUus

27.8.
ATSO ALMILA
Sodan soutumies
Markus Nieminen (baritoni), Kymi Sinfonietta, joht. Atso Almila
Kotkan konserttitalo
Tilaaja: Kymijoen Lohisoitto -festivaali

2.9.
KALEVI AHO
Nokkahuilukonsertto
Eero Saunamäki (nokkahuilut), Saimaa Sinfonietta, joht. Erkki Lasonpalo
Mikaeli, Mikkeli
Tilaaja: Eero Saunamäki

2.9.
ROLF GUSTAVSON
Party Game for 2 Players
Manca Dornik (harmonikka), Kalle Hakosalo (lyömäsoittimet)
Sirkus, Tórshavn, Färsaaret
Nordic Music Days

4.9.
ANTTI NISSILÄ
Matkalaulelmia
4 laulua Kari Hotakaisen teksteihin
Pekka Haahti (baritoni), Sinikka Sorvali (alttoviulu), Anu Holländer (piano)
Perinnekeskus Kuggom, Loviisa
Loviisan Sibeliuspäivät
Tilaaja: Pekka Haahti

VAPPU VERRONEN

4.9.
MARI SAINIO
Together
Kingo Singers, Petra Poutanen-Hurme (laulu ja kantele), Susanna Syrjäläinen (laulu ja sello), Mari Sainio (kosketinsoittimet)
Nordic House, Tórshavn, Färsaaret
Nordic Music Days
Tilaaja: Pohjoismaiset musiikkipäivät

*"Kun tämä haastattelu tehtiin syyskuussa, säveltäjä **Mari Sainio** oli juuri palannut Pohjoismaisilta musiikkipäiviltä Färsaarilta. Siellä kuultiin kantaesityksenä Nordic Music Daysin tilausteos Together, jota esittämässä olivat Kingo Singers -kuoro, laulaja ja kanteleensoittaja **Petra Poutanen-Hurme** sekä sellisti **Susanna Syrjäläinen**. Sainio itse soitti koskettimia.*

– Kingo Singers on färsaarelainen kuoro, joka laulaa perinteisiä yksiäänisiä ja kristillisiä kingo-hymnejä. Yksiääniset hymnit ovat hyvin vanhoja, jotkut jopa viikinkiajalta, ja ne ovat säilyneet laulettuna perinteenä. Kappaleen nimeksi tuli Together, koska siinä suomalainen nykymusiikki yhdistyy tähän vanhaan kuoroperinteeseen.

Together oli musiikkipäivien päätösesitys. Sainio kertoo jännittäneensä yleisön reaktiota:

– Olin säveltänyt heidän perinteisiin lauluihinsa ja muokannutkin joitain niistä eri muotoon. Olin onnellinen, kun ihmiset tulivat kertomaan, että olin tehnyt kunniaa heidän perinteelleen. Se tuntui tosi hyvältä." (Kikka Holmberg, kulttuuritoimitus.fi, 14.10.2021.)

8.9.
PAAVO KORPIJAAKKO
Accordion Sonata 3 "Testament"
Mika Väyrynen (harmonikka)
Sibelius-Akatemian R-talo, Helsinki
Tilaaja: Mika Väyrynen

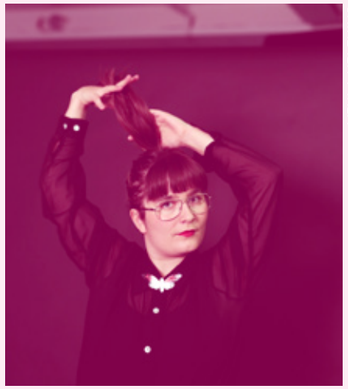
VENLA HELENIUS

11.9.
TYTTI AROLA & KALLE VAINIO
The Red List
Susanne Kujala (urut ja harmonikka), Kalle Vainio (sävellys ja kelanauhurit), Tytti Arola (sävellys ja live-elektroniikka), Olivia Pohjola (valosuunnittelu)
Temppeliaukion kirkko, Helsinki

*"The Red List on laaja sävellys uruille, harmonikalle, kelanauhureille ja live-elektroniikalle. Teos tutkii lajien katoa, kuudetta joukkosukupuuttoa. Säveltäjät **Kalle Vainio** ja **Tytti Arola** sekä konserttiurkuri **Susanne Kujala** luovat tästä ajankohtaisesta ilmiöstä*

Kantaesittäjä

PÄIVI SEVEREIDE, HARPPU

Haastattelen **Päivi Severeideä** kantaesityksen jälkeisenä päivänä. Hän on edelleen fiiliksissä: ”Olimme kaikki ihan riemumielellä, kun pääsimme viimein lavalle. Koko prosessi oli jotenkin mahtava, ja kaikki meni lopulta hienosti!” Severeide kantaesitti Turussa **Osmo Tapio Räihälältä** tilaamansa *Corpi celesti* -trion huilulle, alttoviululle ja harpulle. Esitys siirtyi koronan takia kahdesti, ja matkan varrella muusikoistakin vaihtui osa. Kantaesityksessä huilua ja alttohuilua soitti **Livia Schweizer** ja alttoviulua **Sauli Kulmala**. Severeide toivoo, että pääsee esittämään teosta myöhemmin uudelleen, ja että muutkin ottaisivat sen ohjelmistoon: ”Tällaiselle kokoonpanolle on tehty aika paljon ohjelmistoa muutenkin, joten uskoisin, että konserttien rakentaminen on trioille melko yksinkertaista.”

Severeidellä on näppituntuma, että harppu on viime vuosina alkanut kiinnostaa säveltäjiä enenevässä määrin. Osasyynä lienee Sibelius-Akatemiassa jo parinkymmenen vuoden ajan järjestetty **Vladimir Agopovin** ja **Reija Bisterin** aloitteesta syntynyt vuosittainen työpaja sävellysopiskelijoille. ”Harppu saattaa lähtökohtaisesti vaikuttaa hankalalta nykymusiikkisoittimelta pedaalien, kromatiikan toteutuksen ja pitkän soinnin vuoksi”, hän sanoo. ”Työpajoissa käydään läpi faktat, esittelen keskeistä harppukirjallisuutta, ja sitten opiskelijat pääsevät itse käytännössä kokeilemaan, miten erilaisia asioita voi harpulla toteuttaa. Laajennetut tekniikat ja notaation erityisyydet kiinnostavat yleensä aika paljon.”

Vuonna 2020 myös Sibelius-Akatemian ulkopuolella toimivat säveltäjät pääsivät osallistumaan työpajaan, kun sellainen järjestettiin osana Helsinki Harp Festivalia. Severeide sai työpajasta paljon myönteistä palautetta, ja yhteydenotot säveltäjiltä ovat työpajan jälkeen selvästi lisääntyneet. ”Tämä on mielestäni koko kollegiollemme hyväksi. Haluamme, että harpulle uskalletaan säveltää ja että harppu näkyy ja kuuluu, jotta yhteisöllämme on töitä ja musiikkia soitettavaksi.” Helsinki Harp Festivalin taiteellisena johtajana toimiva Severeide aikookin järjestää avoimen työpajan myös seuraavan festivaalin yhteyteen vuonna 2023. Toki myös opiskelijayhteistyö jatkuu Sibelius-Akatemiassa.

Severeide on kantaesittänyt paljon harppumusiikkia, tilannutkin sitä osana erilaisia yhtyeitä tai työryhmiä. Hänelle myös tarjotaan valmiita sävellyksiä esitettäväksi, varsinkin kamarimusiikkia. ”Toistuvasti huomaan, että sooloille olisi lisää tarvetta. Kamarimusiikkia on helpommin tupsahdellut ilman omaa aloitetta.” Tuomalla harppua lähestyttävämmäksi soittimeksi muun muassa työpajojen kautta Severeide toivoo säveltäjien innostuvan kirjoittamaan uutta kotimaista soolorepertuaaria. ”Olen tietysti puolueellinen, mutta mielestäni harppu on varsinkin soinnillisesti todella rikas: mahdollisuuksia on valtavasti.”

Moniin muiden soitinten soittajiin verrattuna harpisti joutuu uusia teoksia harjoitellessaan tekemään enemmän pohjatyötä: pedaalit on merkittävä ja käytännössä testattava, mikä on mahdollista toteuttaa. ”Olemme ehkä vähän hitaampi sektio, ja kestää jonkin aikaa, että pääsemme dialogiin asti.” Severeide arvostaa keskustelua säveltäjän kanssa. Koska harppu saattaa olla säveltäjälle vieras soitin, eteen tulee joskus epäselvyyksiä ja haasteita. ”Kysyn aika herkästi pienistäkin yksityiskohdista, jos olen jostain epävarma. Mielestäni tärkeää on, että löydämme säveltäjän kanssa ilmaisun ytimen. Merkintätavoissa ei ole yhtä oikeaa, vaan soiva lopputulos ratkaisee.”

Päivi Severeide nauttii uuden musiikin esittämisestä tyylistä riippumatta: ”Tykkään sukeltaa ihan kaikkeen. Nykymusiikki haastaa aina esittäjänsä, eikä tyyli ole se juttu, vaan teoksen ytimen löytäminen. Joskus täytyy ratkaista mahdottomuuksia, mutta se ei tarkoita, että teos olisi huono. Usein ratkaisu on pieni tekninen detalji.”

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

JAAKKO PAARVALA

*pitkäkestoisen installaatiomaisen esityksen, joka kantaesitetään lauantaina 11.9.2021 Helsingin Temppeliaukion kirkossa klo 19:00–00:00. Teoksen valosuunnittelun toteuttaa **Olivia Pohjola**.*

Ajan kuluminen ja sitkeys ovat läsnä teoksessa – esityksen kesto on viisi tuntia. Yleisö kutsutaan pienissä ryhmissä seuraamaan 40 minuutin simulaatioita luonnon monimuotoisuuden häviämisestä. Jokainen simulaatio on toisistaan erilainen ja ainutlaatuinen kokemus. Luonnon monimuotoisuutta ilmennetään monipuolisilla äänimaisemilla sekä teoksen joustavan rakenteen kautta – esiintyjillä on mahdollisuus improvisoida ja tulkita vapaasti sävellettyjä eliölajifragmentteja. Sävelletty materiaali pyrkii herättämään muusikoissa myös samastumisen kokemuksia muihin eliölajeihin: voimmeko ymmärtää muita eliöitä paremmin jos yritämme asettua heidän asemaansa?

Teos hyödyntää tilallisuutta monikanavaisella kuuntelukokemuksella: kelanauhurien äänisignaalit vahvistetaan eri osissa kirkkoa ja instrumenttien sointia laajennetaan live-elektroniikan keinoin. Kirkko simuloi ympäristöä, jossa jokaisella äänellisellä elementillä on oma ekologinen lokeronsa. Kelanauhurit soittavat ääniluuppeja, joita demagnetisoidaan teoksen aikana – vähitellen ympäristö hiljennetään ja monotoninen humina jää jäljelle.” (Teksti sävellyksen Facebook-tapahtumasta, 2021.)

16.9.
TIMO HIETALA
Baby Symphony
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. József Hárs
Musiikkitalo, Helsinki

16.9.
JUHA PISTO
KAI – Konsertto alttosaksofonille ja puhallinorkesterille
Kai Ruskeepää (alttosaksofoni),
Kaartin soittokunta, joht. Aino Koskela
Helsingin Konservatorion sali
Tilaaja: Kai Ruskeepää

18.9.
ADAM VILAGI
Twisted
The Swinnish Guitar Duo
Hietsun Paviljonki, Helsinki
Kitara nova -festivaali
Tilaaja: The Swinnish Guitar Duo

20.9.
SEBASTIAN DUMITRESCU
Abracadabra!
Sini Ström (harmonikka)
Sibelius-Akatemian konserttisali, Helsinki

24.9.
KAIJA SAARIAHO
Reconnaissance
Teksti: Aleksi Barrière
Accentus choir, Laurenne Durantel (kontrabasso), Matthieu Chardon (lyömäsoittimet)
Arsenal, Venetsia, Italia
Biennale Musica 2021
Tilaajat: Accentus Choir, Donaueschinger Musiktage, November Music

24.–25.9.
TOMI RÄISÄNEN
Hile
Tampereen pianokilpailun semifinalistit
Tampereen Konservatorion Pyynikkisali
1. palkinto Tampereen pianokilpailun sävellyskilpailussa

25.9.
JUKKA-PEKKA LEHTO
Antäcknigar Å-Ä-Ö
ARI ROMPPANEN
Kiku – for a Noble Child
Tampereen pianokilpailun osallistujat
Tampereen Konservatorion Pyynikkisali
Tampereen pianokilpailun sävellyskilpailussa palkittuja teoksia

25.9.2021–6.3.2022
MAX SAVIKANGAS
Aarremaat
Helsingin Kamarikuoro,
joht. Nils Schweckendiek
Serlachius museo Gösta, Mänttä
Tilaaja: Taiteilijaryhmä IC-98

28.9.
PAULIINA ISOMÄKI
Juoksu yönmaahan
Marianne Maans (laulu, jouhikko),
Eija Kankaanranta (kantele)
Kaarina-talo

29.9.
VLADIMIR AGOPOV
Centuries
Estonian National Male Choir
Konserttisali Estonia, Tallinna, Viro

30.9.
AKI YLI-SALOMÄKI
Never Mind – Ei Mittään
Joensuun kaupunginorkesteri,
joht. Taavi Oramo
Carelia-sali, Joensuu

2.10.
TUOMAS KETTUNEN
Lasiveistos
Reeta Maalismaa (viulu),
Riina Salminen (sello), Outi Nissi (piano)
Tulindbergin sali, Oulun Musiikkikeskus
Uuden Musiikin Lokakuu
Tilaaja: Koiteli Kollektiivi

2.–24.10.
JOUNI HIRVELÄ
Computer Visions and Imaginary Bodies (allegory of the cave)
Yhteistyö taiteilija Tuomo Rainion kanssa
Disklavier-automaattipiano ja videoprojisointi. Installaatio.
Galleria Hippolyte, Helsinki

MATTI PULJU

3.10.
LEEVI RÄSÄNEN
Tunteisiin
STEPHEN WEBB
A Service of Parts
K!ART Ensemblen muusikot

Oulun seurakuntatalo
Uuden Musiikin Lokakuu
Kansainvälisen sävellyksen mestarikurssin konsertti, opettajana Kalevi Aho.

”Tunteisiin, kuten moni muu teokseni, rakentuu henkilökohtaisen aiheen ympärille. Kesällä 2021 elämässäni ei ollut meneillään juuri mitään: katsoin kesäuusintoja Salatuista Elämistä, joka on ollut osa elämääni pitkälti yli 10 vuotta.

Koin neronleimauksen, kun muistutin itseäni jälleen kokonaisvaltaisesta hyväksynnästä. Parhaat edellytykset työnsä tekemiseen saa, kun hyväksyy, että kaikki elämän osa-alueet ja tapahtumat vaikuttavat taiteelliseen työhön. Joskus kaksi viikkoa tyhjäntoimitusta on juuri se, mitä tuleva teos kaipaa. Niinpä hyväksyin Salatut Elämät osaksi työskentelyäni ja aloin säveltää Salkkarimusiikista ja sarjan tyylistä vaikuttunutta teosta.

*Pianon korkeimmat ja matalimmat äänet reaktioina tai kommentteina sarjan tapahtumiin kulkee kantavana ajatuksena läpi teoksen. Sitä, mitä tämän helinän päälle kulloinkin rakentuu, voi pitää kuvitteellisena saippuaoopperan ääniraitana tai Salkkareiden parafraseerauksena, eli toisin sanoittamisena. Saattaapa joku tarkkakorvainen tunnistaa myös sitaatin **Anna Hanskin** tunnetuksi tekemästä Tunteisiin -kappaleesta (alkuperäisteos **Åsa Schmalenbachin** ”Jag Vill”), joka sarjan tunnarina on soinut alusta lähtien.”*
– Leevi Räsänen
”This work is about parts.”
– Stephen Webb
(Konserttiohjelma, Uuden Musiikin Lokakuu, 2021.)

3.10.
PETER HILLI
Fantasia ”Hyvä on Herra” uruille
Christian Ahlskog (urut)
Tilaaja: Christian Ahlskog
JOUKO TÖTTERSTRÖM
Fantasia passionato viululle ja uruille
Maria Puusaari (viulu), Eerik Ohtamaa (urut)
Oulun tuomiokirkko
Uuden Musiikin Lokakuu

3.10.
OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ
Corpi celesti
Livia Schweizer (huilu ja alttohuilu),
Sauli Kulmala (alttoviulu),
Päivi Severeide (harppu)
Turun linna
Turun filharmonisen orkesterin kamarimusiikkisarja
Tilaaja: Päivi Severeide

9.10.
KALEVI AHO
Solo XVII klavikordille
Michael Hasel (klavikordi)
Wittenberg, Saksa
Jahrestag der “Deutschen Clavichord Societät”

11.10.
– Siirretty 10.10.
JARKKO HARTIKAINEN
EMBODIED: Tuba Solo
Janne Jakobsson (tuuba)
schwere reiter, neue Halle, München, Saksa
Tilaaja: Janne Jakobsson

15.10.
JUKKA-PEKKA LEHTO
SUITA 5 ”Rakuunat”
Rakuunasoittokunta, Lappeenranta
Haminan Maneesi
Tilaaja: Rakuunasoittokunta
SUITA 5 on Rakuunasoittokunnan 100-vuotisjuhlateos.

19.10.
ERKKI PALOLA
Violandia
Erkki Palola (alttoviulu),
Tuomas Mali (piano)
Hakasalmen huvila, Helsinki

20.10.
SEPPO POHJOLA
Kaiun
Patrik Kleemola (kitara)
Sibelius-museo, Turku
Turun kitarafestivaali
Tilaaja: Patrik Kleemola

OPERA VETO

20.10.
– Siirretty huhtikuulta 2021
TZE YEUNG HO
minn(i)e
Libretto: Maarja Kangro, Linda Gabrielsen & Chapman Chen
Kristel Laas, Sonja Vertainen, Sini Ström, Mikk Langeproon & Momir Novakovic (accordion), Theodore Parker (electric guitar & improvisation), Aleksander Løe Myrling, David Hackston, Kristel Marand, Annely Leinberg & Aule Urb (voice), cond. Lodewijk van der Ree
Sakala3 Teater, Tallinn, Estonia
Tilaaja: Opera Veto

*”Nanking was the capital of China between 1927 and 1937. Nanking was devastated by the Japanese Imperial Army during the Second World War. Nanking was the home to Ginling College, the school in which **Wilhelmina ’Minnie’ Vautrin** spent her time as a teacher for young girls. Nanking was where Minnie wrote in her diary about the kidnapping of her students, the murder of families and the suffering of the thousands of young girls who sought refuge in her classrooms and hallways.*

Nanking was occupied. And Nanking occupied Minnie’s hectic days and sleepless nights. Even after she was forced to return to America. Even until the moment she lit the gas stove in the kitchen of her own home in Indianapolis, suffocating. And that was the end of that. She was a missionary and a devout Christian. Nanking became Nanjing at some point. But what have Minnie’s memories become?

A published diary. Research. Images. Films. Documentaries. Articles. Textbooks. Controversial textbooks. Books. Memorials. Busks. Statues. Plaques. Honourifics.” (Tapahtuman Facebook-sivu, 2021.)

22.10.
KALEVI AHO
”Seijaku no Uzu” pianolle vasemmalle kädelle
Izumi Tateno (piano)
Bunka Kaigan, Tokio, Japani
Tilaaja: Izumi Tateno

22.10.
ASTA HYVÄRINEN
Carte noir
Flora Kok (sopraano), Samuli Paavilainen (sello), Asta Hyvärinen (lyömäsoittimet)
Manilla, Turku
Carte noir on sävelletty kesällä 2020 Koneen säätiön #kotiresidenssissä.

22.10.
PEKKA JALKANEN
Contemplatio
Mari Mäntylä (decacorde)
Vihdin kirkko

25.10.
– Siirretty keväältä 2020
ILKKA HAMMO
Fantasia
Jouko Laivuori (cembalo)
Funkkistalo, Sastamala
Tilaaja: Pirkanmaan Kulttuurirahasto

26.10.
ALEX FREEMAN
Morgensang – kansanlaulusovitus
Kamarikuoro Kaamos, joht. Visa Yrjölä
Ritarihuone, Helsinki
Tilaaja: Kamarikuoro Kaamos

29.10.
KIRMO LINTINEN
Sitten – Tema con quattro variazioni
Anna Saunamäki & Eero Saunamäki (tenorinokkahuilu)
Rajala Gallery, Postitalo, Helsinki
Tilaajat: Anna Saunamäki ja Eero Saunamäki

31.10.
PAAVO KORPIJAAKKO
Forest humming
MINNA LEINONEN
Piilot 1–3 (Piilo 1, Piilo 2, Piilo 3)
ROOPE MÄENPÄÄ
Pupa
TUOMAS TURRIAGO
Legend for Alto saxophone and Piano Homenajes Latinos for Alto Saxophone and Piano
1. Bossa Nova ”Homenaje a Carlos Jobim”
2. Tango ”Homenaje a Piazzolla”
3. Joropo ”Homenaje a Paquito d’Rivera y Pacho Flores”
Kalle Oittinen (saksofoni),
Tuomas Turriago (piano)
Crichton-sali, Turku
Tilaaja: Kalle Oittinen

31.10.
VILLE RAASAKKA
Weary Insects in the Wind – Concerto for accordion and wind ensemble
Janne Valkeajoki (harmonikka)
Bamberg, Saksa
Tage der Neuen Musik Bamberg

3.11.
– Siirretty keväältä 2020
ILKKA HAMMO
Open Spaces
Pirkanmaan musiikkiopiston kitara-kanteleorkesteri, joht. Ilkka Hammo
Raatihuone, Tampere
Tilaaja: Pirkanmaan musiikkiopisto
Pirkanmaan musiikkiopiston 50-vuotisjuhlakonsertti

OUTI JUUSTI

9.11.
OLLI KOSKELIN
Animal II
Gleb Kanasevich (bassoklarinetti)
Tenri Cultural Institute, New York, USA
Tilaaja: Gleb Kanasevich

*”Animal-sävellyksiä tai sen alkuideasta syntyneitä sävellyksiä on tällä hetkellä viisi. Koko homma alkoi skottilaisen **Scott Lygaten** tilauksesta kontrabassoklarinetille. Teos on ollut aikamoisessa myllerryksessä, ja sen viimeisin versio on valmistunut kaikkien muiden Animal-teosten jälkeen.*

*Yhdysvaltalainen klarinettitaiteilija **Gleb Kanasevich** on uskomaton virtuoosi. Hän otti ohjelmistoonsa klarinettiteokseni Exalté, ja erinäisten vaiheiden kautta sävelsin bassoklarinetille teoksen Animal II. Seuraava ’yhteinen’ teoksemme on klarinettikvintetto, ja minun aikomukseni on päättää ensimmäinen yhteinen työkaarros Glebin kanssa konserttoon. Saa nähdä!*

Exalté ja Animal II – ei siis vielä livenä kantaesitetty – löytyvät YouTubesta. Animal II kantaesitys ja muutkin esitykset olivat vielä muutama kuukausi sitten koronan takia hakusessa, siksi YouTube.

Ei, en kerro nimen etymologiasta yhtään mitään.” (Olli Koskelin, 19.10.2021.)

10.11.
MATTI HEININEN
Haunted Visions – studies on apparitions for solo bassoon and live electronics
Antti Salovaara (fagotti), Matti Heininen (live-elektroniikka)
Tilaaja: Antti Salovaara
Spectral Night Music II – Defenestration of Paracelsus
Anna-Maria Huohvanainen (viulu), Alessandro Foschini (klarinetti), Teemu Mastovaara (sello), Anni Collan (piano)
Tilaaja: Tuuli Lempa
study on apparitions V: poison per viola sola
Max Savikangas (alttoviulu)
Tilaaja: Ensemble KNM Berlin
Kahvihuone 1743
Mikko Luoma (harmonikka)
Tilaaja: Tuuli Lempa ja Mikko Luoma
Sibelius-museo, Turku
Matti Heinisen sävellyskonsertti, Turku Undertakings, Turun Sibelius-museossa. Konsertti on osa WeW! 2021 -festivaalia sekä Sibelius-museon Sibbe live! -konserttisarjaa.

JAAKKO JASKARI

10.11.
HANNU POHJANNORO
'Sinun on lähdettävä nyt' kamarioopperasta Birgitta
PETRI NIEMINEN
Seekin' Werther
MARI SAINIO
Longing – Laulusarja Emily Dickinsonin runoille
Tuuli Lindeberg (sopraano), Aarne Pelkonen (baritoni), TampereRaw ja Tampereen Orkesteriakatemia, joht. Maria Itkonen
Tampere-talo
TampereRaw 20 vuotta -juhlakonsertti

*"**Hannu Pohjannoron** Birgitta on yksinäytöksinen monologiooppera sopraanolle, kamarikuorolle ja kamariyhtyeelle. Runomuotoinen libretto on **Johanna Venhon** käsialaa. [- -] Birgitan rooli on tehty valovoimaiselle sopraanolle, **Tuuli Lindebergille.** [- -] Teoksessa käsitellään yleisinhimillisiä menettämisen ja sitoutumisen teemoja historiallisen kontekstin kautta: ihmistä elämänsä käännekohdassa, tilanteessa, jossa asioiden totutut merkitykset eivät tunnu enää pitävän paikkaansa. Ooppera on tarina menetyksestä, kutsumuksesta, sitoutumisesta ja lopulta voimaantumisesta. Kuorolla on oopperassa keskeinen rooli: kuoro on osa Birgitan (sopraano) mielenmaisemaa: muistoja, odotuksia, näkyjä.*

*Tamperelaissäveltäjä **Petri Nieminen** kirjoitti TampereRaw'lle omistetun teoksen Seekin' Werther ajatuksissaan **Johann Wolfgang von Goethen** romaani Nuoren Wertherin kärsimykset. Kirjan teema, onnettomasti rakastuneen nuoren tuska, johdattaa konserttimme elämän ja kuoleman kysymysten äärelle. Petri Nieminen on muokannut teoksensa sopimaan juuri tähän juhlakonserttiin. Tampereen Orkesteriakatemian nuoret muusikot pääsevät kokemaan suuria tunteita TampereRaw'n kokeneiden, vaan ei kyynistyneiden muusikoiden ohjauksessa.*

*Juhlakonserttimme päättää TampereRaw'n ja yhtyeen taiteellisen johtajan **Anna Angervon** tilausteos säveltäjä **Mari Sainiolta.** 'Longing' laulusarja **Emily Dickinsonin** runoille käsittelee runoilijan teoksia eri aikakausilta. Mari Sainio on muodostanut runoista kauniin yhtenäisen ja draamallisesti jatkuvan kokonaisuuden. Laulusarjassa yhdistyvät Dickinsonille tyypilliset teemat: kuolema, totuuden etsiminen, suru, usko ja toivo. Laulusarjan solisteina kuullaan sopraano Tuuli Lindebergiä ja baritoni **Aarne Pelkosta.** [- -]" (Anna Angervo, 2021.).*

10.11.
SEPPO POHJOLA
Soidin
Eveliina Sumelius-Lindblom & Maija Parko (piano)
Louhisali, Espoon kulttuurikeskus
Tilaajat: Eveliina Sumelius-Lindblom & Maija Parko
PianoEspoo

11.11.
ADAM VILAGI
Haamujen kartano
Mikkelin kaupunginorkesteri ja Vilhonkadun kamariorkesteri, joht. Jyrki Lasonpalo
Mikaeli, Mikkeli
Tilaaja: Mikkelin musiikkiopisto

DENNIS PÄSCHEL

11.11.
STEFAN BARTLING
Postcards from Rome – Voi siete or qui
Säde Bartling (mezzo sopraano), string quartet, Stefan Bartling (video and audio mixing)
Manilla, Vanha viinatehdas, Turku

*"Sävelsin Postcards from Rome - Voi siete or qui -teoksen ensimmäiset versiot stipendivuonnani 2012 Roomassa (Deutsche Akademie Rom Villa Massimo). Audiovisuaalisen teoksen inspiraationa olivat sekä Rooman värit että renessanssifilosofi **Francesco Petracan** (1304–1374) kansankielinen Il Canzoniere -runokokoelma. Vuorollaan paljastuvien värien valöörit lomittuvat harmonioiden resonanssiominaisuuksiin. Prosessin siirtimenä toimivat huoneentaulumaiset Petrarca-katkelmat ja tekstin vokaalijärjestys." (Stefan Bartling, 2021.)*

14.11.
SEBASTIAN HILLI
Honeymoon
Marco Blaauw (trumpet), Ensemble Musikfabrik, cond. Emilio Pomarico
WDR Funkhaus am Wallrafplatz, Köln, Saksa
Tilaajat: Uusinta Ensemble & Ensemble Musikfabrik

16.11.
ADAM VILAGI
Retro Vibes
Uuden Ajan Ensemble, joht. Tapio von Boehm
Ritarihuone, Helsinki
Tilaaja: Uuden Ajan Ensemble

19.11.
JUHO KANGAS
Pizzicato e arco
Kokkola-kvartetti
Snellman-sali, Kokkola

19.11.
MIKKO NISULA
Les Rêveries
Vancouver Chamber Choir, joht. Kari Turunen
Pacific Spirit United Church, Vancouver, Kanada
Vancouver Chamber Choir -kuoron 50-vuotisjuhlakonsertti

Kantaesittäjä

KALLE OITTINEN, SAKSOFONI

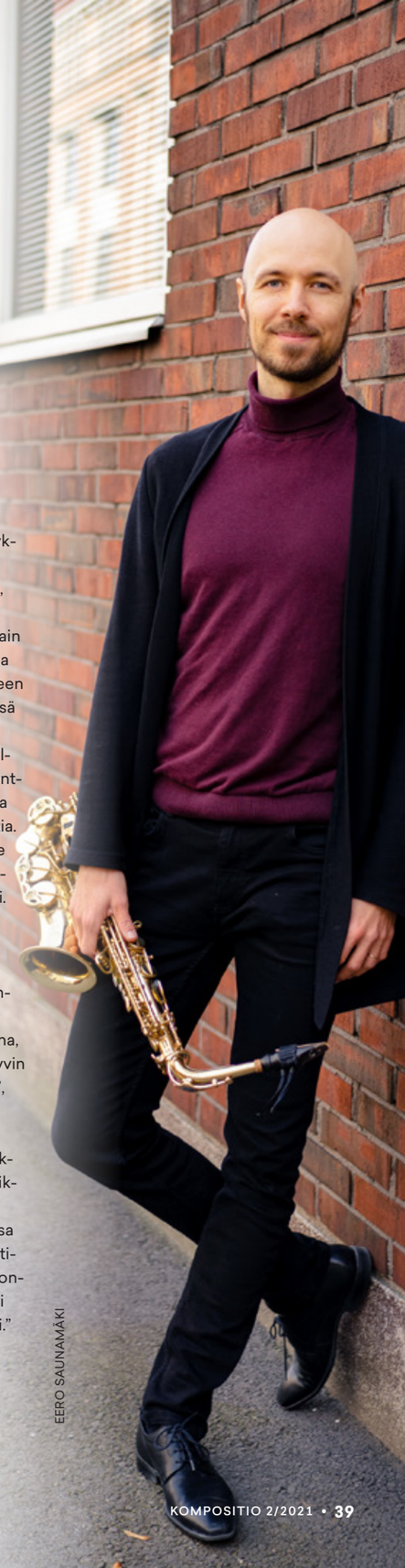

EERO SAUNAMÄKI

Kalle Oittinen on saksofonisti ja soitonopettaja Tampereelta. Vuosina 2016–2017 hän teki pedi-opintojensa kirjallista työtä, jonka osana hän testautti musiikkiopisto-oppilaillaan laajennettuja soittotekniikoita. Hän huomasi, että erilaisten soittotapojen kokeilu tuki oppilaiden muutakin soittamista: tekniikat olivat hyviä työkaluja soittimen hallintaan. Laajennettuja tekniikoita hyödyntävä ohjelmisto oli kuitenkin useimmiten liian vaikeaa. "Testaaminen oli hauskaa, mutta miten jatkaa, kun ohjelmistoa ei oikein löytynyt", hän kertoo. "Jos tutkintotasoja ajattelee, niin erityisesti perustaso kolmosesta C-tasolle oli aika tyhjää. Oli vaikea löytää sopivaa ohjelmistoa." Oittinen alkoi pyöritellä mielessään ajatusta sävellysten tilaamisesta.

Säveltäjät **Paavo Korpijaakko**, **Minna Leinonen**, **Roope Mäenpää** ja **Tuomas Turriago** lähtivät mukaan Oittisen suunnitelmiin. "Projekti rupesi vähitellen paisumaan", Oittinen kertoo. "Aluksi tarkoitus oli tilata ohjelmistoa sekä ammattilaistasolle soitettavaksi että pedagogisiin tarkoituksiin, sitten ajattelin, että voisin yhdistää sävellysten esittelyn opettamiseen ja workshopien pitämiseen. Rahoituksen saimme SKR:n Pirkanmaan rahastosta, ja lokakuussa lyötiin päivämäärät lukkoon." Fennica Gehrmanin kanssa on sovittu teosten kustantamisesta.

Kiertue starttasi Turusta 31.10., jolloin uudet teokset saivat kantaesityksensä. Loppuvuonna Oittinen ja pianistina toimiva Turriago vierailevat ohjelmiston kanssa vielä Seinäjoella ja Tampereella, sekä ensi vuoden tammikuussa Helsingissä ja helmikuussa Kuopiossa.

"Saksofoni on monipuolinen taidemusiikki- ja nykymusiikkisoitin, ja kotimaista ammattitason ohjelmistoa onkin sävelletty melko paljon", Oittinen sanoo. "Klassisia fonisteja on useita, ja kaikki tilaavat mielellään uutta musiikkia."

Pedagogisen ohjelmiston tapauksessa yhteistyö säveltäjän ja tilaajan välillä on erityisen tärkeää. Oittinenkin kertoo pohtineensa säveltäjien kanssa yksityiskohtia ja testauttaneensa oppilaillaan tilaamiaan teoksia saadakseen selkeän käsityksen siitä, mikä oppilaille on erityisen vaikeaa. "Tekniikoiden nopea vaihtelu on haastavaa aluksi, ja se pitää ottaa huomioon pedagogisia sävellyksiä tehtäessä."

Tilatuista teoksista tuli hyvin eri tyylisiä, ja tähän Oittinen on tyytyväinen. "Kaikki lähestyivät asiaa eri tavoilla, ja tuloksena sain laajalla skaalalla tyylejä ja tunnelmia. Minna Leinonen teki ammattitason soolokappaleen ja siitä kaksi eri vaikeustason versiota. Niissä on teoksista ehkä eniten eri tekniikoita ja äänenvärejä. Tuomas Turriagon kaksi sävellystä käyttävät paljon perkussiivisia elementtejä, ja Roope Mäenpää hyödyntää hiljaista rekisteriä ja impressionistista tunnelmointia. Paavo Korpijaakon sävellyksessä on kolme hyvin erityylistä osaa ja monipuolisesti laajennettuja tekniikkoja", Oittinen luonnehtii.

Suurin osa saksofonille tehdystä klassisesta ja nykymusiikkiohjelmistosta on alttosaksofonille. Oittisen mukaan myös muissa soitinperheen jäsenissä olisi potentiaalia. "Alttosaksofoni nähdään ikään kuin saksofoniperheen klassisena pääsoittimena, mutta muita soitinperheen jäseniä voisi hyvin käyttää enemmänkin solistisessa roolissa", hän sanoo.

Myös kamarimusiikkia tarvittaisiin lisää sekä ammattilaisille että opiskelijoille. "Saksofonistit soittavat mielellään kamarimusiikkia. Vähän harvinaisemmat kokoonpanot, joille on kuitenkin jo jonkin verran olemassa ohjelmistoa, olisivat hedelmällisiä konserttisuunnittelun näkökulmasta. Tällaisia kokoonpanoja ovat esimerkiksi saksofoni, viulu tai sello ja piano tai saksofoni ja jousikvartetti."

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

kalleoittinen.com

19.11.
TOMI RÄISÄNEN
Tele
Lohjan kaupunginorkesteri,
joht. Jukka Untamala
Siuntion Pyhän Pietarin kirkko
Lux Musicae
Siuntion 560. juhlavuoden Lux Musicae
Siuntio Soi -sävellyskilpailun voittaja

21.11.
LOTTA WENNÄKOSKI
Arteria
Lucie Horsch (voice flute)
Müpa, Budapest, Unkari
Tilaaja: European Concert Hall Organisation
Konsertti on osa Echo Rising Stars -kiertuetta

24.11.
JAIME BELMONTE & KIRSTINE LINDEMANN
Boiling water
Royal College of Music,
Tukholma, Ruotsi
Tilaaja: Konstmusiksystrar
Yhteistyö Kirstine Lindemannin kanssa osana Konstmusiksystrarnan Sound Pals -projektia.

24.11.
SEPPO POHJOLA
Juuret
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. Nils Schweckendiek
Musiikkitalo, Helsinki
Tilaaja: Helsingin kaupunginorkesteri

25.11.
JUHA LEINONEN
Caleido, Bassoon Concerto No. 2
Otto Virtanen (fagotti), Joensuun kaupunginorkesteri, joht. Eero Lehtimäki
Carelia-sali, Joensuu

26.11.
MIKKO HEINIÖ
Täällä, kaikkialla
Teksti: Juha Vakkuri
Polyteknikkojen Kuoro,
joht. Saara Aittakumpu
Helsingin yliopiston juhlasali
Tilaaja: Polyteknikkojen Kuoro
Helsinki Male Choir Weekend

26.11.
PAAVO HEININEN
Sinfonia VII
Radion sinfoniaorkesteri,
joht. Dima Slobodeniouk
Musiikkitalo, Helsinki

27.11.
LAURI MÄNTYSAARI
The Cataract of Lodore
Liiton Miehet, joht. Paavo Hyökki
Musiikkitalo, Helsinki
Tilaaja: Suomen Mieskuoroliitto
Tilausteos Helsinki Male Choir Weekend -festivaalin gaalakonserttiin.

28.11.
JUKKA-PEKKA LEHTO
Att besöka natten
Wilhelmina Backman (huilu), KingsRoad-puhallinorkesteri, dir. Albinus Borg
Kauniaisten paviljonki
Tilaaja: Musikinstitutet Kungsvägen

2.12.
MAGNUS LINDBERG
Serenades
Chicago Symphony Orchestra,
joht. Hannu Lintu
Chicago, USA
Tilaaja: Chicago Symphony Orchestra

5.12.
- siirretty vuodelta 2020
OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ
Pragma
NED Ensemble, joht. Andrea Mannucci
La Pelanda di Mattatoio, Rooma, Italia
Tilaaja: Nuova consonanza

8.12.
KIMMO HAKOLA
Wake!
Helsingin kaupunginorkesteri,
joht. Susanna Mälkki
Musiikkitalo, Helsinki

12.12.
MINNA LEINONEN
Toinen peili
Eriikka Maalismaa (viulu)
Hietsun paviljonki, Helsinki
Tilaaja: Eriikka Maalismaa

15.12.
ESA-PEKKA SALONEN
kínēma, viisi kohtausta sooloklarinetille ja jousiorkesterille
Christoffer Sundqvist (klarinetti),
Radion sinfoniaorkesteri,
joht. Esa-Pekka Salonen
Musiikkitalo, Helsinki
Tilaaja: Yle

21.12.
JARKKO HARTIKAINEN
Sonata for Bicycle
Kalle Hakosalo (polkupyörä)
Maijansali, Oodi, Helsinki
Tilaaja: Kalle Hakosalo

2022

2.1.
JAIME BELMONTE
Somos tu voz
Viittomakieliselle kuorolle ja orkesterille
Coro Cantatutti & Orquesta
Ciudad de Zaragoza
Auditorio de Zaragoza, Espanja

30.1.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Where Once We Sang
Sasha Cooke (mezzo-soprano),
Kirill Kuzmin (piano)
Davies Symphony Hall, San Francisco, California, USA
Tilaaja: Sasha Cooke

6.2.
ESA PIETILÄ
Jousikvartetto nro 2
Katajanokan Muusikot ry
Balderin sali, Helsinki

8.3.
– siirretty alun perin maaliskuulta 2021
LAURI TOIVIO
Waterfront Northbound
Maria Puusaari (viulu), Max Savikangas (alttoviulu), Pinja Nuñez (sello),
Marko Hilpo (piano)
Järvenpää-talo
Järvenpää 70+ -juhlakonsertti
Tilaaja: Värinää-festivaali

IGOR STUDIOS

23.2.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Ephemerae, concerto for piano and orchestra
Javier Perianes (piano), London Philharmonic Orchestra,
joht. Klaus Mäkelä
Royal Festival Hall, London, UK
Tilaajat: London Philharmonic Orchestra, Oslo-Filharmonien, Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulo, Philadelphia Orchestra

"Fragrances may be amongst the most fleeting and ethereal sensations most sentient beings experience in their daily lives. They come in a myriad of varieties, making them incredibly hard to verbalize and categorize. Although elusive, they are also capable of making lasting impressions, remaining in our memory long after they are gone. The perfume industry has found ways to harness their power by meticulously studying them and classifying them. Michael Edwards' Fragrance Wheel is perhaps the most known successful attempt and has become an industry standard.

Divided into three movements, Ephemerae journeys along the whole fragrance spectrum, from the high floral, fruity, and marine tones, all the way to the dark tones of dry and mossy woods. [- -] Ephemerae is dedicated to Javier Perianes, who I have had the privilege to know for almost twenty years and whose exceptional sensibility and artistry have not ceased to astonish me ever since." (Jimmy López Bellido, 2021.)

17.3.
KALEVI AHO
Konsertto alttohuilulle ja jousiorkesterille
Matei Ioachimescu (alttohuilu),
North-Makedonian Symphony Orchestra, joht. Gabriel Bebeşelea
Skopje, Pohjois-Makedonia

31.3.
KALEVI AHO
Kaksoiskonsertto alttoviulullle ja lyömäsoittimille
Hiyoli Togawa (alttoviulu),
Alexej Gerassimez (lyömäsoittimet),
Sinfonia Lahti, joht. Anja Bihlmaier
Sibeliustalo, Lahti

7.5.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Symphony No. 3: Altered Landscape
Reno Phil, joht. Laura Jackson
Pioneer Center for the Performing Arts, Reno, Nevada, USA
Tilaaja: Reno Phil

14.5.
OUTI TARKIAINEN
A Room of One's Own
Libretto: Francis Hüsers
Rebecca Nelsen, Evelyn Krahe, Maria Markina, Marie-Pierre Roy, Anton Kuzenok ja Kenneth Mattice; Theater Hagen -oopperatalon kuoro ja orkesteri, joht. Joseph Trafton
Theater Hagen, Hagen, Saksa

15.5.
JYRKI LINJAMA
Emmauksen tie
Liturginen draama ja messu
Teksti: Johanna Venho
Tapiolan kirkko, Espoo

12.6.
JIMMY LÓPEZ BELLIDO
Rise
Berkeley Symphony,
joht. Joseph Young
Zellerbach Hall, Berkeley, California, USA
Tilaaja: Berkeley Symphony

SÄVELLYSKONSERTIT

2021

PERTTI JALAVAN SÄVELLYSKONSERTTI
7.5.2021 Yle Radio 1

CARTE NOIR
ASTA HYVÄRISEN SÄVELLYSKONSERTTI
22.10. Manilla-teatteri, Turku

TURKU UNDERTAKINGS
MATTI HEINISEN SÄVELLYSKONSERTTI
10.11. Turku

COAL, WOOD, OIL
VILLE RAASAKAN JATKOTUTKINTOKONSERTTI
20.11. Organo, Musiikkitalo, Helsinki

NUORVALA 60 MINUUTTIA
JUHANI NUORVALAN SÄVELLYSKONSERTTI
9.12. Hietsun Paviljonki, Helsinki

KONTAKT!
LEEVI RÄSÄSEN, ROBERT RUOHOLAN, ROLF GUSTAVSONIN JA TOUKO NIEMEN SÄVELLYSKONSERTTI
14.12. Sonore, Musiikkitalo, Helsinki

2022

TILA JA AVARUUS
ILKKA HAMMON SÄVELLYSKONSERTTI
15.1. Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampere

ENNEN KEVÄTTÄ
ANTTI HAAPALAISEN SÄVELLYSKONSERTTI
23.1. Sibelius-museo, Turku

SEPPO POHJOLAN SÄVELLYSKONSERTTI
31.3. Sellosali, Espoo

ANTTI KANGASSALO

Päätoimittajalta

Marginaalista aktiiviseksi verkostoksi

Musiikkitieteen opintojeni alkuvaiheessa 1990-luvulla matkustin junalla kesän musiikkitapahtumiin ja luin musiikin historian tenttiin. Muistan edelleen, millainen oli tuo aikamatka länsimaisen musiikin historiaan. Tututkin asiat loksahtelivat paikoilleen perinteikkään opuksen laajakaarisessa käsittelyssä.

Kaanonin lisäksi kirja kiinnitti huomion musiikin historian marginaaleihin, kun sivuilla ei juuri noteerattukaan monia itselle keskeisiä säveltäjänimiä. **Sibelius** tuli juuri ja juuri mainittua, mutta muita suomalaisia – tai sen puoleen useimpia pohjoismaisiakaan – säveltäjiä sen sijaan ei. Harvat naissäveltäjät näyttäytyivät tuolloin vielä kuriositeetteina miesten historiassa. Paljon jäi myös kokonaan varjoon, eikä kaikkien marginalisoitujen ryhmien, vaikkapa rodullistettujen säveltäjien, poissaoloa osannut vielä huomata.

Kirjat eivät olleet tuolloinkaan ainoa tiedon lähde, vaan kuva kulttuurin kokonaisuudesta rakentui pala palalta esimerkiksi muiden kurssien, konserttien, kirjastojen ja niiden musiikkiosastojen, sanoma- ja aikakauslehtien ja monien muiden kautta. Kokonaiskuva musiikin kentästä ei muodostunut lineaarisesti tai hierarkkisesti, mutta tieto syntyi kuitenkin konteksteissa ja merkityksellisesti.

Nykyisin tiedon lähteitä on paljon enemmän kuin tuolloin world wide webin alkuaikoina. Uuden oppiminen on vain muutamien klikkauksien päässä, ja helposti unohtuu, miten paljon työtä tiedon tuottaminen vaatii. Se vaatii työtä esimerkiksi tutkijoilta, jotka etsivät arkistoissa tietoja aiemmin tuntemattomista säveltäjistä, sekä muilta musiikkialan toimijoilta, jotka tekevät näiden työtä kuuluvaksi – vaikkapa tässä lehdessä esitellyn HUOM-hankkeen tavoin. Myös säveltäjät tekevät työtä musiikkinsa kotimaisen ja kansainvälisen kuuluvuuden eteen sekä omissa verkostoissaan että yhdistyksen edunvalvonta- ja edistämistyön kautta. Aktiivisia tiedon rakentajia ja kontekstoijia ovat lisäksi kulttuuritoimittajat, joiden vastuulla on nostaa yleisön näkyville musiikkeja, joista se ei ole ehkä aiemmin kuullut. Oma roolinsa tässä tiedonsosiologisessa ketjussa on yleisöllä, joka on valmis avaamaan korvansa sille, mitä heille esitetään, ja ehkä jopa edellyttämään aina uusia kuulokulmia ja muutosta.

Kuva kokonaisuudesta ja marginaaleista ei kuitenkaan perustu vain representaatioon, vaan kyse on myös toimimisen tavoista. Kulttuurin ekosysteemi tarvitsee marginaaleja, joissa taide voi vapaasti kasvaa ja muuttua. Mutta keskiön ulkopuolella on myös helppo jättäytyä näkymättömäksi ja keskittyä omaan tekemiseensä, jolloin muutoskin saattaa jäädä kanonisoidun historian ohimeneväksi maininnaksi. Toinenkin tapa on mahdollinen: pyrkiä toimimaan yhdessä osana yhteiskuntaa, taidemaailmaa ja koko kulttuurin ekosysteemiä, jolloin vaikutukset voivat kantaa laajemmalle.

Viime aikoina musiikkialalla on syntynyt useita alan vastuullisuutta korostavia hankkeita sekä Suomessa että ulkomailla. Osa näistä aloitteista kohdistuu aktiivisesti yhdenvertaisuuden edistämiseen, osa taas vaikkapa ilmastokysymyksiin. Isossa-Britanniassa musiikkialan yhteiset ilmastotavoitteet ovat ylittäneet uutiskynnyksiä ja tuoneet esiin alan yhteisen toiminnan merkityksen. Kun jokainen kantaa vastuuta siitä, mihin pystyy itse vaikuttamaan, yhteisiä tavoitteita voidaan edistää merkittävästikin. Silloin ei enää puhutakaan marginaalista ja keskiöstä, vaan verkostosta, jossa toimimalla voidaan luoda monipuolista ja vastuullista kulttuuria ja jossa jokaisella on oma aktiivinen roolinsa.

MERJA HOTTINEN
Kirjoittaja on Music Finlandin tutkimuspäällikkö ja musiikintutkija.

OTA KÄYTTÖÖSI TEOSTON UUDISTETTU VERKKOPALVELU

SUSANNA PERÄMAA

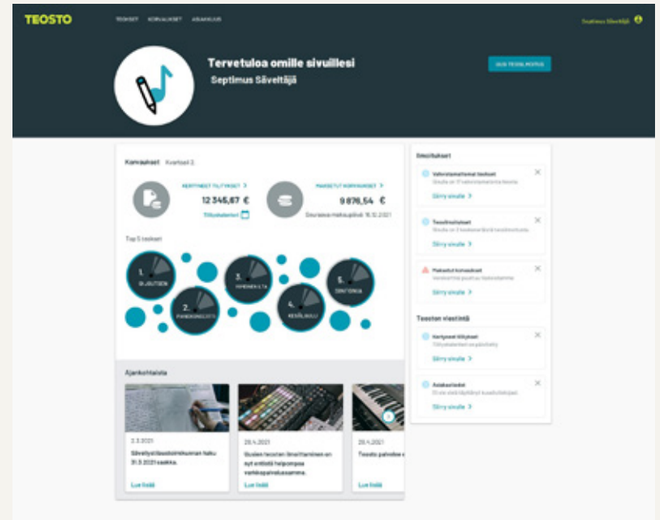

Tärkein palvelu, jonka Teoston asiakkaana saat, on tilitys. Tilityksiin liittyviä asioita ja omien tietojesi päivittämistä voit hoitaa Teoston uudistetussa helppokäyttöisessä verkkopalvelussa, joka on käytössäsi ympäri vuorokauden.

MUUTAMAN OSION UUDISTAMINEN VIELÄ TYÖN ALLA

Verkkopalvelu on kytköksissä useisiin muihin Teoston tietojärjestelmiin, joten sen uudistaminen on ollut suuri ja paikoin haastavakin projekti, jonka riskit on pyritty minimoimaan. Siksi projektia on edistetty palasissa, mikä on näkynyt verkkopalvelun käyttäjille niin, että osa palvelusta on jo uudistettu ja osa ei. Säveltäjien verkkopalvelun osalta uudistus saadaan loppuun vuoden 2022 alkupuolella, minkä jälkeen suunnitelmissa on uudistaa kustantajien ja musiikin käyttäjien verkkopalvelut.

JOS SINULLA EI OLE VERKKOPALVELUN KÄYTTÄJÄTUNNUKSIA

Jos sinulla ei vielä ole verkkopalvelun käyttäjätunnuksia, tai olet unohtanut ne, voit hankkia uudet tunnukset. Tarkemmat ohjeet tunnusten hankkimiseen löydät Teoston verkkosivuilta osoitteesta teosto.fi/verkkopalvelu. Sähköpostitse toimitettavien käyttäjätunnusten lähettämiseen käytämme aina salattua Turvaposti-järjestelmää. Näet tunnukset sisältävän viestin, kun avaat saamasi Turvapostin ja klikkaat siinä olevaa linkkiä.

Ohjeet verkkopalvelun käyttäjätunnusten hankkimiseen ja tärkeimpiin toimintoihin löydät Teoston verkkosivuilta:
teosto.fi/verkkopalvelu.

VERKKOPALVELUSSA
TEOSTO.FI/VERKKOPALVELU
VOIT ITSE MUUN MUASSA:

Lisätä verokorttisi tilitysten ennakonpidätyksiä varten

Tehdä osoitteenmuutoksen

Muuttaa tarvittaessa tilinumerosi

Tehdä teosilmoitukset eli rekisteröidä omat uudet teoksesi kansainväliseen teostietokantaan

Tehdä muutoksia kustantamattomien teosten teosilmoituksiin

Katsoa erittelyt tilitystesi sisällöstä: kuinka paljon ja miltä ajalta olet saanut korvauksia

Selata yleisessä teoshaussa omia ja muiden teoksia ja niiden tekijätietoja

Ottaa teoksiasi itsehallinnointiin

Tehdä reklamaation, jos huomaat virheen sinulle maksetussa tilityksessä tai haluat ilmoittaa teoksesi esittämisen Suomessa tai ulkomailla

TULOSSA

JÄSENHAKEMUKSET

HAKEMUSTEN UUDET JÄTTÖPÄIVÄT 15.8. JA 31.12.

ISCM WORLD NEW MUSIC DAYS, SHANGHAI JA NANNING, KIINA

MAALISKUU 2022

YHDISTYKSEN KEVÄTKOKOUS

MAALISKUU 2022

TAMPERE BIENNALE

6.–10.4.2022

TUKEA & APUA

TEOSTON TILITYSPÄIVÄT

16.12.2021 JA 24.3.2022

MADETOJA-SÄÄTIÖN AVUSTUKSET

HAKUAIKA 1.1.–31.1.2022

COMPOSERS.FI > SÄVELTÄJÄLLE > APURAHAT

SÄVELLYSKONSERTTI- JA MATKA-AVUSTUKSET SÄVELTÄJILLE

HAKUAIKA 1.12.2021–31.1.2022

COMPOSERS.FI > SÄVELTÄJÄLLE > APURAHAT

AVUSTUKSIA JA TUKEA TEOSTON ASIAKKAILLE

TEOSTO.FI > MUSIIKIN TEKIJÄLLE > PALVELUT > AVUSTUKSIA JA TUKEA MUSIIKKIIN

KOMPOSITIO 1/2022 ilmestyy kesäkuussa

> SEURAA TIEDOTTAMISTAMME!

COMPOSERS.FI > KALENTERI + FACEBOOK.COM/SUOMENSAVELTAJAT